

Opinnäytetyön työelämäläheisyys HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun Haagan toimipisteen opiskelijoiden näkökulmasta

Elina Viinikka

Opinnäytetyö
Hotelli- ja ravintola-alan liikkeen-
johdon koulutusohjelma
2012

Hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohdon koulutusohjelma

<p>Tekijä tai tekijät Elina Viinikka</p>	<p>Ryhmätunnus tai aloitusvuosi 2008</p>
<p>Opinnäytetyön nimi Opinnäytetyön työelämäläheisyys HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun Haagan toimipisteen opiskelijoiden näkökulmasta</p>	<p>Sivu- ja liitesivumäärä 45 + 16</p>
<p>Ohjaaja Saija Laitinen</p>	
<p>Ammattikorkeakoulujen toiminnassa korostuu yhteys työelämään. Ammattikorkeakouluasetuksessa todetaan, että opinnäytetyön tavoitteena on kehittää opiskelijan valmiuksia soveltaa tietojaan käytännön asiantuntijatehtävässä. Vuonna 2009 HAAGA-HELIAN opinnäytetöistä 72 % oli toimeksiantoja.</p> <p>Opinnäytetyö on HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun toimeksiantama tutkimus opinnäytetyöprosessin työelämäläheisyydestä. Tutkimuksen tavoitteena oli kartoittaa Haagan toimipisteen opiskelijoiden näkemyksiä siitä, tukeeko opinnäytetyö työllistymistä ja ammatillista kehittymistä sekä kehittääkö opinnäytetyö asiantuntijuutta. Tutkimus rajattiin koskemaan Haagan toimipisteen suomenkielisten koulutusohjelmien päivä- ja monimuoto-opiskelijoita sekä alumneja eli jo valmistuneita.</p> <p>Tutkimusmenetelmiä oli kaksi: kvantitatiivinen kysely ja kvalitatiivinen teemahaastattelu. Yleisesti HAAGA-HELIAN opinnäytetyöprosessia koskeva kysely kaikille HAAGA-HELIAN opiskelijoille tehtiin helmikuussa 2011 toisen opinnäytetyön yhteydessä. Tässä tutkimuksessa analysoitiin tuon kyselyn tuloksia Haagan toimipisteen osalta. Kyselyyn vastasi 67 Haagan opiskelijaa ja vastausprosentti oli 14. Lisäksi joulukuussa 2011 haastateltiin kuutta Haagan alumnia.</p> <p>Sekä nykyiset opiskelijat että alumnit olivat samaa mieltä siitä, että opinnäytetyö ei tue työllistymistä. Ammatillista kehittymistä opinnäytetyön sen sijaan uskottiin tukevan. Opiskelijat eivät uskoneet voivansa toimia asiantuntijatehtävissä tulevaisuudessa opinnäytetyön ansiosta. Alumnit kertoivat asiantuntijuuden kehittyneen hieman opinnäytetyön aiheesta, mutta eivät olleet pystyneet hyödyntämään sitä työelämässä.</p> <p>Yhteistyötä opiskelijan, ohjaajan ja toimeksiantajan välillä voisi parantaa opinnäytetyöprosessissa pitämällä alussa yhteisen suunnittelupalaverin ja lopussa palautepalaverin. Opiskelijan tulisi valita häntä oikeasti kiinnostava aihe, jotta opinnäytetyö olisi laadukas ja toimeksiantajalle hyödyllinen.</p>	
<p>Asiasanat opinnäytetyö, työelämäläheisyys, asiantuntijuus, ammattikorkeakoulu</p>	

Degree programme in Hotel and Restaurant Management

<p>Authors Elina Viinikka</p>	<p>Group or year of entry 2008</p>
<p>The title of thesis THE BACHELOR'S THESIS AND COOPERATION WITH BUSINESS COMMUNITY FROM THE PRESPECTIVE OF STUDENTS IN HAAGA CAMPUS OF HAAGA-HELIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES</p>	<p>Number of pages and appendices 45 + 16</p>
<p>Supervisor(s) Saija Laitinen</p>	
<p>The operation of Universities of Applied Sciences highlights cooperation with business community. The decree for the Universities of Applied Sciences states that the aim of the thesis process is to develop the student's ability to apply knowledge in a practical expert task. In 2009 72% of the bachelor's theses in HAAGA-HELIA were assignments from companies.</p> <p>This bachelor's thesis is an assignment from HAAGA-HELIA to research the cooperation of the thesis process with business community. The goal of this study was to find out how Haaga campus students perceive the thesis, how it supports employment and professional development, and whether it develops expertise. The study was limited to both full-time and part-time students in Finnish degree programmes at Haaga campus and to Haaga alumni.</p> <p>There were two research methods: a quantitative survey and a qualitative theme interview. The survey about the thesis process in HAAGA-HELIA in general was carried out including all students of HAAGA-HELIA in February 2011 in connection to another thesis. This study analyzes the results concerning Haaga campus students. 67 students from Haaga campus answered the survey and the response rate was 14%. In addition, six Haaga alumni were interviewed about the subject in December 2011.</p> <p>Both current students and alumni agreed that the thesis does not support finding employment. However, it was perceived to support professional development even though the students did not believe that the thesis enabled them to be able to work as an expert in the future. The alumni said that expertise on the subject of the thesis developed slightly during the process but they have not been able to use that tiny slice of expertise in their careers.</p> <p>Cooperation including the student, instructor and company involved in the thesis process could be improved by holding a planning meeting right at the beginning and a feedback meeting at the end. The student should choose an interesting topic for him/herself, so that the thesis could be of high quality and useful to the company.</p>	
<p>Key words Bachelor's thesis, business community, expertise, university of applied sciences</p>	

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö	4
2.1	Tavoitteena asiantuntijuus	4
2.2	Työelämäläheisyys	5
2.3	Yhteistyön vahvistamista kaivataan	6
3	Tietoa HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulusta	9
3.1	HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu	9
3.2	Opinnäytetyöprosessi Haagan toimipisteessä.....	10
4	Tutkimuksen toteuttaminen.....	13
4.1	Tutkimusmenetelmät	13
4.2	Aineiston keruu ja käsittely	15
5	Tutkimustulokset.....	18
5.1	Kyselyn tulokset	18
5.2	Haastattelujen tulokset.....	30
6	Pohdinta	36
6.1	Tulosten arviointi	36
6.2	Tietoperustan ja empirian suhde	38
6.3	Johtopäätökset	39
	Lähteet.....	41
	Liitteet.....	46
	Liite 1. Kyselylomake.....	46
	Liite 2. Haagan kaikki alkuperäiset avoimet vastaukset.....	56
	Liite 3. Haastattelun runko	61

1 Johdanto

Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin perustuvaa korkeakouluopetusta (Opetus- ja kulttuuriministeriö a). Taustalla ovat pyrkimykset ammatissa toimivan väestön osaamistason nostamiseen ja sitä kautta tuotannon kansainvälisen kilpailukyvyyn lisäämiseen. Korkeakoulujärjestelmän keskeisiä kehittämishaasteita on työelämäsuhteiden vahvistaminen. (Tynjälä, Kekäle & Heikkilä 2004, 6.)

Työelämän näkökulmasta yhteistyötä ammattikorkeakoulun kanssa voidaan tarkastella oppimisen, innovaatiotoiminnan ja tiedon tuottamisen edistämisenä (Vanhanen-Nuutinen & Laitinen-Väänänen 2011, 19). Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun toteuttama Stepit KOHO -projekti pyrkii kehittämään korkeakouluhenkilöstön työelämäkumppanuutta ja työelämäyhteistyöosaamista. Projektin tutkimuksen mukaan ammattikorkeakoulujen työelämäyhteistyö linkittyy vahvasti työharjoitteluun ja opinnäytetöihin. (Laitinen-Väänänen, Vanhanen-Nuutinen & Vanha-aho 2011, 37.)

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö määritellään yleisesti työelämän kehittämistehtävänä, tuotekehitys- tai projektityönä, tutkimuksellisenä, toiminnallisena tai taiteellisena työnä. Työelämäyhteys nähdään ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden vahvuutena. (Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2005, 2–3.) Entä mitä mieltä opiskelijat ovat opinnäytetyöstä työelämään siirtymisen kannalta? Tukeeko opinnäytetyö heidän mielestään työllistymistä ja ammatillista kehittymistä? Kehittääkö opinnäytetyö asiantuntijuutta?

Opinnäytetyöni tutkii opinnäytetyön työelämäläheisyyttä opiskelijan näkökulmasta HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun Haagan toimipisteessä. Työn toimeksiantaja on HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö on tutkimustyyppinen opinnäytetyö. Opinnäytetyössä käsitellään yleisesti opinnäytetyötä osana ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmaa, sen työelämäläheisyyttä sekä tarkemmin opinnäytetyöprosessia HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun Haagan toimipisteessä.

Työelämäläheisyys on isossa roolissa tässä tutkimuksessa, sillä jo lähes jokainen opinnäytetyö ammattikorkeakoulussa tehdään toimeksiantona jollekin yritykselle. HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun vuoden 2011 toimintasuunnitelmassa ja talousarviossa todetaan, että pedagogisen strategian päämääränä on oppiminen työelämän kanssa. Vuonna 2011 strategiassa painotetaan partneriyhteistyön vahvistamista tutkivan ja kehittävän oppimisen tueksi sekä yritys yhteistyössä tehtävien opinnäytetöiden määrän kasvattamista. Tavoitteena on, että 75 % kaikista HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun opinnäytetöistä on hankkeistettuja eli toimeksiantoja. Vuonna 2009 toteutunut osuus oli 72 % (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010a). Haagan toimipisteessä tavoite on niin ikään 75 %.

Tässä työssä puhutaan työelämäläheisyydestä käsitteen ”työelämälähtöisyys” sijasta, sillä ”työelämäläheisyys” viittaa nimenomaan yhteistyöhön työelämän kanssa, kun taas ”työelämälähtöinen” on kokonaisuudessaan työelämän tarpeista lähtevää. Näin ollen esimerkiksi koulutus ei voi toimia pelkästään työelämän ehdoilla, vaan se järjestetään läheisessä yhteistyössä työelämään. (Tynjälä ym. 2004, 6; Vanhanen-Nuutinen & Laitinen-Väänänen 2011, 18.)

Tavoitteena on kartoittaa opiskelijoiden näkemyksiä opinnäytetyön merkityksestä työelämän kannalta. Työn tarkoituksena on näin tuottaa toimeksiantajalle arvokasta tietoa opiskelijoiden näkemyksistä opinnäytetyöstä, jotta opinnäytetyöprosessia voitaisiin mahdollisesti kehittää. Tutkimuksen kohteena ovat HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun Haagan toimipisteen hotelli- ja ravintola-alan, hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohdon sekä matkailun liikkeenjohdon koulutusohjelman opiskelijat sekä päiväryhmiä (nuoret) että monimuotoryhmiä (aikuiset).

Tutkimusmenetelmiä on kaksi: määrällinen eli kvantitatiivinen kysely sekä laadullinen eli kvalitatiivinen haastattelu. Kaksi liiketalouden opiskelijaa HAAGA-HELIA:n Malmin toimipisteestä alkoi syksyllä 2010 tehdä opinnäytetyötä yleisesti opinnäytetyöprosessista liiketalouden opiskelijoiden näkökulmasta. Vastaavaa tietoa haluttiin saada myös muista HAAGA-HELIA:n toimipisteistä, joten päätettiin laatia yhteinen kyselylomake opinnäytetyöprosessista kaikille HAAGA-HELIA:n opiskelijoille. Tässä opinnäytetyössä analysoidaan vain Haagan toimipisteen hotelli-, ravintola- ja matkailualan

opiskelijoiden vastauksia työelämää ja opinnäytetyötä koskevissa kysymyksissä. Lisäksi tutkimuksessa haastatellaan Haagan alumneja eli jo valmistuneita ja työelämään siirtyneitä ja kartoitetaan myös heidän näkemyksiään samasta aiheesta.

Raportti on jaettu kuuteen päälukuun, joista ensimmäinen on johdanto. Toisessa pääluvussa käsitellään opinnäytetyötä ja ammattikorkeakouluja yleisesti sekä työelämäläheisyyttä. Kolmas pääluku käsittelee toimeksiantajaa eli HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulua ja opinnäytetyöprosessia erityisesti Haagan toimipisteessä. Neljännessä pääluvussa kerrotaan tutkimuksen toteuttamisesta, viidennessä tutkimustuloksista ja kuudes pääluku pitää sisällään pohdinnan ja johtopäätökset. Raportin lopussa löytyvät työssä käytetyt lähteet ja liitteet.

2 Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Ammattikorkeakoulut ovat monialaisia ja alueellisia korkeakouluja, joiden toiminnassa korostuu yhteys työelämään ja alueelliseen kehittämiseen. Ammattikorkeakoulujen soveltava tutkimus- ja kehitystyö palvelee opetusta sekä tukee alueellista kehitystä, elinkeinoja ja työelämää. Niissä suoritettavat tutkinnot ovat ammatillispainotteisia korkeakoulututkintoja. Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin. (Opetus- ja kulttuuriministeriö a.)

Ammattikorkeakoulututkinnot ovat laajuudeltaan 210–240 opintopistettä. Opintopisteellä tarkoitetaan arvioitua opiskelijan keskimääräistä noin 27 tunnin työpanosta opintojen tavoitteiden saavuttamiseksi. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010b.)

Opinnäytetyö eli ammattikorkeakoulun lopputyö on osa ammattikorkeakoulututkintoa. Lisäksi tutkintoon kuuluu perus- ja ammattiopintoja, vapaasti valittavia opintoja ja työharjoitteluja. (Opetus- ja kulttuuriministeriö b.) Valtioneuvoston asetuksessa ammattikorkeakouluista ((352/2003) 3 luku 7 § 5 mom (16.6.2005/423)) todetaan, että ”opinnäytetyön tavoitteena on kehittää ja osoittaa opiskelijan valmiuksia soveltaa tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvässä käytännön asiantuntijatehtävässä.”

2.1 Tavoitteena asiantuntijuus

Käsite *asiantuntemus* tarkoittaa ”erityistä perehtyneisyyttä määrääsiaan tai -alaan”. *Asiantuntija* on ”henkilö, jolla on asiantuntemusta; erikoistuntija, ekspertti, spesialisti”. (Kotimaisten kielten tutkimuskeskus 1995, 57.) Asiantuntija pystyy ratkaisemaan tehokkaasti monimutkaisia ongelmia silloin, kun hänellä on riittävästi tietämystä olennaisen erottamiseen epäolennaisesta. Asiantuntijuuden kehitys vaatii paljon aikaa. (Frilander-Paavilainen 2005, 30.) Erautin (1996, artikkelissa Stenström, Laine & Valkonen 2004, 112) mukaan asiantuntijan osaaminen on syntynyt muodollisen koulutuksen ja työkokemuksen kautta. Asiantuntijuuden pohjan muodostaa koulutuksen aikana hankittu muodollinen tieto eli niin sanottu kirjatieto, mutta keskeistä on myös käytännön kokemuksen kautta muodostunut käytännöllinen tieto (Stenström ym. 2004, 112). Bereiter & Scardamalia (1993, artikkelissa Stenström ym. 2004, 112) määrittelevät asiantuntijuus-

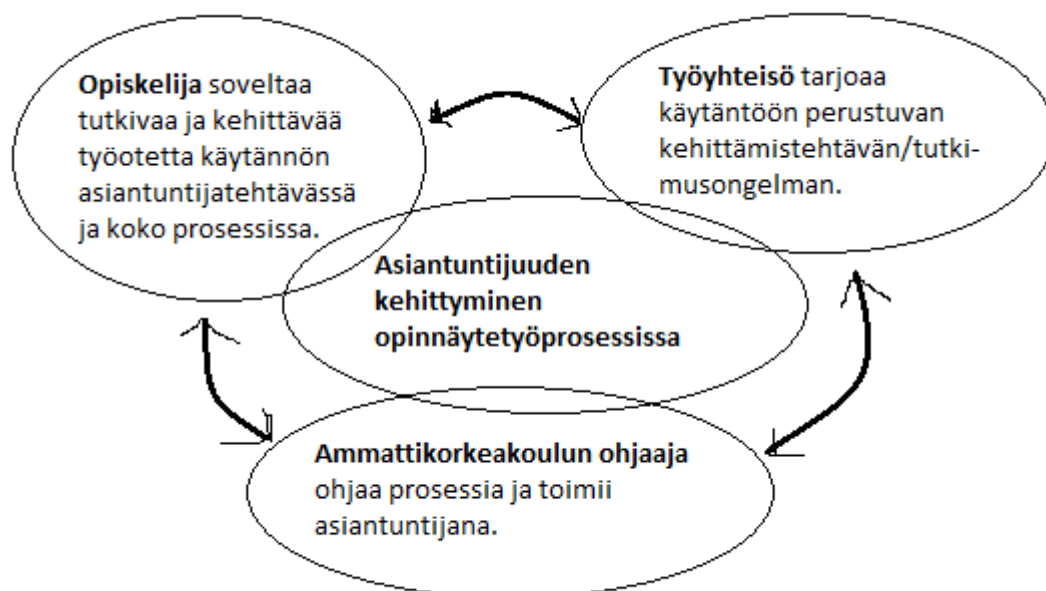
den jatkuvaksi ongelmanratkaisuprosessiksi, jonka aikana asiantuntija toimii omien kykyjensä ylärajoilla.

Marja-Liisa Vesterinen (2002, 29) on määritellyt ammattikorkeakoulun tuottamaa asiantuntijuutta. Hänen mukaansa asiantuntijuus muodostuu tietopohjasta ja käytännön osaamisesta sekä tietämyksestä omasta osaamisesta, oppimistavasta ja tavoitteista. Tietopohjaan kuuluvaan asiantuntijuuteen liittyvät oman ammattialan teorian hallinta, kyky johtaa uutta tietoa käyttöteoriaksi, kyky käsitteellistää ja mallintaa toimintaa, laajalaisuus sekä oman alan toimintaympäristön kokonaisvaltainen ymmärtäminen. Käytännön osaamiseen liittyvä asiantuntijuus puolestaan sisältää käytännön ammatillisen osaamisen, kyvyn soveltaa teoriaa käytäntöön, kyvyn hankkia ja johtaa tietopääomaa, joustavuutta ja tilanneherkkyyttä sekä työelämän sosio-kulttuurisen vuorovaikutuksen hallinnan ja kehittämisen.

Koska ammattikorkeakoulujen tavoitteena on kehittää opiskelijoista ammatillisia asiantuntijoita ja asiantuntijuus kehittyy ainoastaan yhteydessä asiantuntijakulttuuriin, tulee ammattikorkeakoulutuksessa ja opinnäytetyössä keskittyä käytännön työelämän ongelmien ratkaisemiseen (Frilander-Paavilainen 2005, 33). Ammattikorkeakoululain ((351/2003) 1 luku 5 §) mukaan ammattikorkeakoulun tulee tehdä yhteistyötä työ- ja elinkeinoelämän kanssa.

2.2 Työelämäläheisyys

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyössä korostuu työelämäläheisyys. Opinnäytetyöt ovat lähes poikkeuksetta työelämän toimeksiantajaa konkreettisesti hyödyntäviä soveltavia tutkimuksia tai muita kehitystöitä. Toimeksiantajana voi olla yritys, julkisyhteisö, yhdistys, ammattikorkeakoulu tai muu oppilaitos. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010c, 1–2.) Opinnäytetyöprosessi ammattikorkeakoulussa koostuu opiskelijan, opinnäytetyön ohjaajan ja työelämän edustajan yhteistyöstä, jota voidaan kuvata ns. kolmikantayhteistyönä (Jolkkonen 2007, 13; Rissanen 2007, 104). Kuvio 1 kuvaa tätä yhteistyötä.

Kuvio 1. Työelämäläheinen opinnäytetyö kolmikantayhteistyönä (Rissanen 2007, 104, muokattu).

Mahdollisimman moni opinnäytetyöprojekti pyritään hankkeistamaan, sillä ammattikorkeakoulujen tuloksellisuuteen vaikuttavat olennaisesti työelämäyhteistyössä tehdyt opinnäytetyöt (Toljamo & Vuorijärvi 2007, 5). Opetusministeriö kartoittaa vuosittain ammattikorkeakouluja tulosperustaisesti niiden hankkeistettujen opinnäytetöiden perusteella (Jolkkonen 2007, 13). Tuloksellisuusrahoituksen tarkoituksena on edistää ammattikorkeakoulujen koulutuksen ja tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotyön laatua ja vaikuttavuutta (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2009). Opinnäytetyö on hankkeistettu, jos työelämä maksaa joko ammattikorkeakoululle tai opiskelijalle työn tekemisestä, jos opinnäytetyölle on nimetty ohjaaja työelämästä tai jos työyhteisön tarkoituksena on hyödyntää opinnäytetyön tuloksia omassa toiminnassaan (Rissanen 2007, 106). Työelämä odottaa opinnäytetyöstä hyödynnettävyyttä ja käytännön tuloksia sekä uusia kehittämisisideoita ja tuloksiin perustuvia johtopäätöksiä (Jolkkonen 2007, 13; Rissanen 2007, 105; HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010c, 2).

2.3 Yhteistyön vahvistamista kaivataan

Eeva-Liisa Frilander-Paavilaisen väitöskirjassa vuodelta 2005 tutkittiin opinnäytetyötä asiantuntijuuden kehittäjänä ammattikorkeakoulussa. Tutkimusmenetelmänä käytettiin

opiskelijoiden, opettajien ja työelämän edustajien kyselyitä ja haastatteluja. Tutkimus osoitti, että yritykset käyttävät opinnäytetyötä myös työntekijärekrytoinnin välineenä.

Asiantuntemus muuttuu työelämän muuttuessa. Ammattikorkeakoulujen on omassa toiminnassaan pystyttävä vastaamaan ammatti- ja asiantuntijatiedon muuttuviin tarpeisiin. Onkin tärkeää, että ammattikorkeakoulun ja työelämän oppimisympäristö on luotava kaikille opinnäytetyöprosessiin osallistuville sellaiseksi, että ammattitaidon oppiminen ja työelämän kehittyminen on mahdollista. (Frilander-Paavilainen 2005, 31.)

Työssä selvitettiin, millaisia käsityksiä opiskelijoilla, opettajilla ja työelämäohjaajilla oli opinnäytetyöprosessin kehittämistä asiantuntijuuden kehittämistä tukevaksi prosessiksi. Opiskelijoiden mielestä kiinnostusta opinnäytetyötä kohtaan pitäisi lisätä, opinnäytetyön tavoitteet selkeyttää ja ohjauksen laatua parantaa. Lisäksi opiskelijat halusivat ”kehittää opinnäytetyöprosessia opiskelijan, opettajan ja työelämän yhteistoiminnalliseksi oppimisprosessiksi.” (Frilander-Paavilainen 2005, 145.)

Frilander-Paavilaisen (2005, 163) mukaan opinnäytetyö jää irralliseksi oppimistehtäväksi, joka suoritetaan opintojen loppuvaiheessa. Opiskelijoiden oppimisen tukemiseksi opinnäytetyön integroitumisen muihin opintoihin tulisi tapahtua opiskelijan, opettajan ja työelämäohjaajan yhteisissä keskusteluissa.

Opinnäytetyö on tämän tutkimuksen perusteella sekä yksilöllinen että yhteisöllinen oppimisprosessi. Tulosten mukaan opettajat pyrkivät luomaan pitkäaikaisia suhteita työelämään, mikä helpottaa opinnäytetyön aiheiden hankintaa. Työelämäyhteistyö on kuitenkin sekä opiskelijoiden, opettajien että työelämäohjaajien mielestä puutteellista. Työelämäohjaajat halusivat tehdä yhteistyötä tiimeissä, jonka jäseniä myös opiskelijat ja opettajat olisivat. (Frilander-Paavilainen 2005, 164.)

Tutkimuksessa kävi ilmi, että opettajat ymmärsivät opiskelijan itseohjautuvuuden itsenäisyytenä, opiskelijan aktiivisuutena ja yksilöllisenä oppimisprosessina yhteisöllisen sijaan; oppimisprosessista jätettiin vastuu yksin opiskelijalle. Asian voi nähdä myös niin, että ”opinnäytetyön tavoitteeksi asetettiin koulusta irtautumisprosessi, mikä puolestaan

korosti koulutusjärjestelmän ja työelämän erillisyyttä.” (Frilander-Paavilainen 2005, 166.)

Tutkimus osoitti, että vaikka ammattikorkeakoulujen perinteessä korostuukin yhteistyö työelämän kanssa, on kehittämishaasteena edelleen yhteistyön laajentaminen ja syventäminen. Lainsäädännöllisten vaatimusten mukaan ammattikorkeakoulun tehtävänä on luoda uusia toimintatapoja ja syventää olemassa olevaa yhteistyötä työ- ja elinkeinoelämän kanssa. Työelämäyhteyksien kautta ammattikorkeakoululla on myös mahdollisuus profiloitua ja erottua kilpailijoista. (Frilander-Paavilainen 2005, 188.)

3 Tietoa HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulusta

Tässä luvussa esitellään HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulua, sen koulutusaloja, Haagan toimipisteen koulutusohjelmia ja opinnäytetyöprosessia Haagan toimipisteessä.

3.1 HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu on ollut toiminnassa vuoden 2007 alusta alkaen, jolloin Haaga Instituutin ammattikorkeakoulu ja Helsingin liiketalouden ammattikorkeakoulu yhdistyivät. HAAGA-HELIA:n visiossa, missiossa ja arvoperustassa näkyvät edelleen vahvasti seuraavat lähtökohdat: yritysten ja työelämän tarpeet, tarve erikoistuneempaan liiketoiminnan osaamiseen, käytännön läheisyys sekä halu olla edelläkävijä. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010d.) HAAGA-HELIA:ssa työelämäkumppanuus määritellään toteamuksella ”oppimista työelämän kanssa” (Kinnunen 2011, 12).

Koulutusaloja HAAGA-HELIA:ssa ovat liiketalous, tietotekniikka, hotelli-, ravintola- ja matkailuala, johdon assistenttityö, toimittajakoulutus, liikunta-ala sekä ammatillinen opettajankoulutus. HAAGA-HELIA:ssa voi suorittaa ammattikorkeakoulututkintoja ja ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja, MBA-ohjelmia ja erikoistumisopintoja, sekä osallistua opettajankoulutukseen ja tutkimus- ja kehitystoimintaan. Yrityksille ja muille organisaatioille koulu tarjoaa henkilöstökoulutusta. Opiskelijoita HAAGA-HELIA:ssa on noin 10 500 ja henkilöstöä noin 700. HAAGA-HELIALla on yli 180 yhteistyökorkeakoulua eri puolilla maailmaa. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010e.)

Toimipisteitä HAAGA-HELIA ammattikorkeakoululla on kuusi: Haaga, Malmi, Pasila, Porvoo, Vallila ja Vierumäki. Haagan toimipisteessä ovat tarjolla seuraavat koulutusohjelmat:

- hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelma (keittiömestari), nuorten ja aikuisten koulutus
- hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohdon koulutusohjelma, nuorten ja aikuisten koulutus

- matkailun liikkeenjohdon koulutusohjelma, nuorten ja aikuisten koulutus
- palveluliiketoiminnan koulutusohjelma, ylempi ammattikorkeakoulututkinto
- Degree Programme in Hotel, Restaurant and Tourism Management
- Degree Programme in Experience and Wellness Management. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010e; HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010g.)

Tässä tutkimuksessa mukana ovat listan kolme ensimmäistä koulutusohjelmaa. Niiden jokaisen laajuus on 210 opintopistettä eli 3,5 vuotta ja tutkintonimike on restonomi (AMK).

Ammattikorkeakoululaki (351/2003) ja -asetus (352/2003) vaikuttavat myös HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun toimintaan. Lisäksi koululla on oma tutkintosääntö, joka sisältää tarkempia määräyksiä tutkinnoista, koulutusohjelmista, opinnoista, opetukseen osallistumisesta, arvioinnista, arvosanojen uusinnosta ja muualla suoritettujen opintojen hyväksilukemisesta. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010h.)

3.2 Opinnäytetyöprosessi Haagan toimipisteessä

Opinnäytetyö on ammattikorkeakoulun lopputyö, jonka jokainen HAAGA-HELIAN opiskelija kirjoittaa yleensä opintojensa loppupuolella. Opinnäytetyö on joko tutkimus- tyyppinen tai produktiivinen eli toiminnallinen ja sen laajuus on 15 opintopistettä, joka vastaa noin 400 työtuntia. Tähän 15 opintopisteen kokonaisuuteen sisältyy yksilöllistä työskentelyä, henkilökohtaista ohjausta, seminaari- tai työpajatyöskentelyä, oman opinnäytetyön esittäminen ja julkaiseminen sekä kypsyysnäyte. Kukin opinnäytetyöntekijä saa henkilökohtaisen ohjaajan, joka ohjaa ja neuvoo työn tekemisessä. HAAGA-HELIAN opinnäytetyöprosessissa on joitakin koulutusohjelmakohtaisia eroja. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu a.)

Haagan toimipisteessä opinnäytetyökokonaisuus koostuu opinnäytetyöseminaarista (3 op) sekä itse opinnäytetyöstä (12 op). Opinnäytetyöseminaarissa opiskelija suunnittelee alan yrityksen toimeksiannosta tutkimus- tai kehittämishankkeen, jolle nimetään opettaja ohjaajaksi. Seminaarissa käydään läpi opinnäytetyön tavoitteita, tiedonhakua, tietoperustaa, menetelmää ja aikataulutusta muun muassa luentojen, tehtävien ja työpajojen

avulla. Opintopisteet saadakse opiskelijan on lisäksi osallistuttava neljän opinnäytetyöesityksen seuraamiseen sekä opponoitava eli vertaisarvioitava yksi opinnäytetyö. Opinnäytetyöseminaarin tavoitteena on, että opiskelija osaa suunnitella työelämäläheistä tutkimus- tai kehittämishanketta ja hän osaa tehdä yhteistyötä työelämän edustajan, työn ohjaajan ja muiden opiskelijoiden kanssa. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010i.)

Opinnäytetyön voi tehdä yksilö-, pari- tai ryhmätöinä. Opinnäytetyön tavoitteena on, että opiskelija syventää ammatillista osaamistaan ja soveltaa oppimaansa toteuttamalla alaa hyödyttävän tutkimus- tai kehittämishankkeen. Opinnäytetyön teon aikana opiskelija kehittää tärkeitä taitoja kuten esimerkiksi tiedonhankintaa, tiedon kriittistä arviointia ja luovaa ongelmanratkaisukykyä. Opinnäytetyö toteutetaan ja raportoidaan sekä lopuksi esitetään. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010j.) Ammatillisen kasvun lisäksi tavoitteena on se, että opiskelija voi hyödyntää työtään esimerkiksi työhaussa ja tulevissa tehtävissään (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010c, 2).

Tutkimustyyppisessä opinnäytetyössä opiskelija toteuttaa määrällisen tai laadullisen tutkimuksen ja laatii siitä raportin. Produktiivisessä eli toiminnallisessa opinnäytetyössä opiskelija tuottaa jonkin produktin eli tapahtuman, toiminnan tai tuotteen ja laatii produktista ja sen valmistumisprosessista raportin. Tutkimustyyppisen opinnäytetyön suositeltu pituus on yksilötöissä 40–60 sivua, pari- ja ryhmätöissä 60–100 sivua. Produktiivisen opinnäytetyön raporttiosan vähimmäispituus on 20 sivua. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010c, 2–3.)

Opinnäytetyöprosessiin kuuluvat myös loppurutiinit eli kypsyysnäyte, opinnäytetyön arviointi ja julkaiseminen. Kypsyysnäytteen kirjoittamalla opiskelija osoittaa perehtyneisyyttä opinnäytetyönsä alaan ja suomen tai ruotsin kielen taitoa (asetus ammattikorkeakouluopinnoista 256/95, 10 §). Kypsyysnäyte voi olla essee, henkilöstötiedote tai mediatiedote (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu b). Opinnäytetyö arvioidaan asteikolla 0–5. Arvioinnissa huomioidaan koko prosessi osa-alueittain sekä työn lopputulos. Osa-arvioinnit annetaan erikseen opinnäytetyön tavoitteista, tietoperustasta, suunnittelusta ja toteutuksesta, produktista/tuloksista, kirjallisesta esityksestä ja koko opinnäytetyöprosessin hallinnasta. Opinnäytetyön toimeksiantaja voi myös täyttää palaute-

lomakkeen, jota käytetään hyväksi arvostelussa. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakou-
lu 2010c, 35–36.)

4 Tutkimuksen toteuttaminen

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan opiskelijoiden mielipiteitä opinnäytetyön työelämä-
heisyydestä. Tutkimusongelmia ovat

- Tukeeko opinnäytetyö ammatillista kehittymistä?
- Tukeeko opinnäytetyö työllistymistä?
- Kehittääkö opinnäytetyön tekeminen asiantuntijuutta?

Tutkimusmenetelmiä oli kaksi: kysely ja haastattelu. Kysely toteutettiin jo aiemmin kahden Malmin toimipisteen opiskelijan toimesta, joten tehtävänäni oli analysoida tämän kyseisen kyselyn Haagan toimipisteen opiskelijoiden vastaukset. Koska vastausprosentti kyselyssä jäi alhaiseksi Haagan toimipisteen osalta, päätin täydentää tutkimusta haastatteluilla.

4.1 Tutkimusmenetelmät

Tutkimuksen tavoitteena on ratkaista jokin ongelma tai selvittää asioiden tila (Holopainen & Pulkkinen 2008, 22). Tutkimusote voi olla kvantitatiivinen eli määrällinen tai kvalitatiivinen eli laadullinen (Heikkilä 2004, 16). Kvantitatiivisessa tutkimuksessa pyritään saamaan vastauksia kysymyksiin ”mikä?”, ”missä?”, ”kuinka usein?” ja ”kuinka paljon?”. Tutkimusaineisto kvantitatiivisessa tutkimuksessa on usein laaja ja asioita kuvataan numeerisesti. (Holopainen & Pulkkinen 2008, 21.)

Tutkimuksessa on aina jokin perusjoukko, jota tutkitaan. Jos perusjoukkoa tarkastellaan kokonaisuudessaan, on kyse kokonaistutkimuksesta. Toisena vaihtoehtona on tarkastella vain perusjoukon osaa, joka olisi ikään kuin perusjoukko pienoiskoossa. Tällöin on kyse otantatutkimuksesta. Perusjoukon osajoukko on nimeltään otos. Perusjoukon jokaisella yksiköllä pitää olla yhtä suuri mahdollisuus tulla valituksi otokseen. (Holopainen & Pulkkinen 2008, 29.)

Kvantitatiivisen tutkimuksen aineiston keruussa käytetään yleensä standardoituja kyselylomakkeita valmiine vastausvaihtoehtoineen. Näin pyritään minimoimaan vastaajan

ponnistelut ja vastausvirheet. Tuloksia voidaan havainnollistaa taulukoiden ja kuvioiden avulla. (Holopainen & Pulkkinen 2008, 42.) Kyselytutkimuksen etuna pidetään sitä, että sen avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto. Tulosten tulkinta voi olla kuitenkin ongelmallista ja kato eli vastaamattomuus voi nousta suureksi. Kyselytutkimuksen heikkoutena pidetään myös sitä, että ei ole varmuutta siitä, ovatko vastaajat pyrkineet vastaamaan huolellisesti ja rehellisesti. Väärinymmärryksiäkin kysymysten asettelussa ja vastausvaihtoehdoissa voi sattua. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 195.) Heikkilän (2004, 16) mielestä kvantitatiivisessa tutkimuksessa saadaan yleensä hyvin kartoitettua olemassa oleva tilanne, mutta asioiden ja ilmiöiden syitä ei pystytä riittävästi selvittämään.

Valitsin toiseksi tutkimusmenetelmäksi haastattelun, sillä haastattelun etuna kyselyyn verrattaessa on se, että vastaajiksi suunnitellut henkilöt on helpompi saada mukaan tutkimukseen. Haastattelulla tarkoitetaan tutkimusmenetelmää, jossa henkilöltä kysytään heidän omia mielipiteitään tutkimuksen kohteesta ja vastaus saadaan puhutussa muodossa. Haastattelu on ennalta suunniteltu, haastattelijan alulle panema ja ohjaama sosiaalinen vuorovaikutustilanne. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 41–43.)

Haastattelutyypeistä valitsin käytettäväksi teemahaastattelun. Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara (2009, 208–209) jakavat haastattelutyypit kolmeen ryhmään: strukturoituun haastatteluun eli lomakehaastatteluun, teemahaastatteluun ja avoimeen haastatteluun. Lomakehaastattelussa kysymysten ja väitteiden muoto ja esittämisjärjestys on täysin ennalta määrätty. Avoimessa haastattelussa tietoja selvitetään keskustelemalla eikä haastattelussa ole kiinteää runkoa. Teemahaastattelu on näiden kahden haastattelun välimuoto, puolistrukturoitu menetelmä. Nimensä mukaisesti haastattelu etenee tiettyjen keskeisten teemojen varassa yksityiskohtaisten kysymysten sijaan. Teemahaastattelu ottaa huomioon ihmisten tulkinnat asioista ja heidän asioille antamat merkitykset sekä sen, että merkitykset syntyvät vuorovaikutuksessa (Hirsjärvi & Hurme 2009, 48).

Haastattelun suurena etuna muihin tiedonkeruumenetelmiin verrattuna on se, että aineiston keruuta voidaan säädellä joustavasti tilanteen edellyttämällä tavalla. Vastauksia voidaan myös tulkita enemmän kuin esimerkiksi kyselyssä. Haastattelulla tutkimusmenetelmänä on myös haittoja. Haastateltava voi esimerkiksi kokea haastattelun itseään

uhkaavaksi tai pelottavaksi tilanteeksi. Haastattelun luotettavuutta saattaa heikentää se, jos haastateltava totuuden mukaisten vastausten sijaan antaa sosiaalisesti suotavia vastauksia. Haastatteluaineisto on aina konteksti- ja tilannesidonnaista: tutkittavat saattavat puhua haastattelutilanteessa toisin kuin jossakin toisessa tilanteessa. Tulosten yleistämisessä ei pitäisi liioitella. (Hirsjärvi ym. 2009, 205–207.)

4.2 Aineiston keruu ja käsittely

Kyselytutkimus Webropol-kyselyohjelmalla toteutettiin jo helmikuussa 2011 kahden Malmin toimipisteen liiketalouden opiskelijan toimesta. He halusivat tutkia liiketalouden opiskelijoiden mielipiteitä opinnäytetyöprosessista. Vastaavaa tietoa haluttiin saada kuitenkin myös muista HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun toimipisteistä, joten kyselyn kohdejoukkoa päätettiin laajentaa. Kysely koski siis yleisesti opinnäytetyöprosessia HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulussa ja sen kohdejoukko oli kaikkien HAAGA-HELIAN suomenkielisten koulutusohjelmien opiskelijat.

Malmin opinnäytetyön tekijät suunnittelivat kyselylomakkeen (liite 1) yhdessä HAAGA-HELIAN opinnäytetyökoordinaattorien kanssa. Olin itse mukana yhdessä suunnittelupalaverissa. Kysymykset rajattiin eri osa-alueisiin, jotka olivat ennen prosessia, sen aikana ja sen jälkeen tapahtuvat toimet. Lomakkeessa oli yhteensä 43 kysymystä. Kysymykset jakautuivat myös sen mukaan, missä vaiheessa opinnäytetyöprosessia kukin vastaaja oli kyselyn vastaamisen aikaan. Kyselylomakkeessa oli sekä monivalintakysymyksiä, avoimia kysymyksiä, taustakysymyksiä että Likertin asteikollisia kysymyksiä. Likertin asteikollinen kysymys sisältää väitteen ja 3–7 -portaisen vastausasteikon, josta vastaaja valitsee mielipiteensä väitteestä (Taanila 2011, 24). Likertin asteikollisissa kysymyksissä vastausvaihtoehtoina olivat seuraavat: 1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=ei eri eikä samaa mieltä, 4=jokseenkin samaa mieltä ja 5=täysin samaa mieltä. Kaikkiin paitsi avoimiin kysymyksiin oli laitettu vastauspakote, koska oli tärkeää saada vastaus jokaiseen kysymykseen kaikilta vastaajilta.

Kaikki kyselyn kysymykset eivät ole oleellisia juuri tämän tutkimuksen kannalta, sillä tutkimukseni on rajattu koskemaan vain opinnäytetyön työelämäläheisyyttä. Kysely käsittelee yleisesti opinnäytetyöprosessia, koska sen pohjalta tehdään muitakin opinnäy-

tetöitä. Tässä tutkimuksessa analysoidaan vain vastauksia kysymyksiin, jotka liittyvät opinnäytetyöhön ja työelämään.

Tutkimuksen kohdejoukosta, eli HAAGA-HELIA:n suomenkielisten koulutusohjelmien opiskelijoista, valittiin otokset. Systemaattista otantaa käyttämällä kysely lähetettiin joka toiselle ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijalle. Lisäksi kysely lähetettiin jokaiselle vähintään kolme vuotta HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulussa kirjoilla olleelle opiskelijalle. Sähköposti, jossa oli linkki kyselyyn, lähetettiin opiskelijoille keskiviikkona 9.2.2011. Vastaaminen tapahtui anonyymisti ja vastausaikaa oli 18 päivää. Kyselyyn vastasi yhteensä 505 HAAGA-HELIA:n eri koulutusohjelmien opiskelijaa. Haagasta vastaajia oli 67, joista 41 vastausta tuli hotelli- ja ravintola-alan sekä hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohdon koulutusohjelmista. Matkailun koulutusohjelmasta vastauksia tuli 65, josta rajattiin pois Porvoon toimipisteen vastaukset, ja näin saatiin Haagan matkailun opiskelijoiden vastausmääräksi 26. Koko Haagan toimipisteen vastausprosentiksi saadaan noin 14 %, kun sähköpostin odotetaan saaneen noin 480 Haagan toimipisteen opiskelijaa.

Koska kyselyn vastausprosentti jäi aika alhaiseksi Haagan toimipisteessä, haluttiin tutkimusta vielä täydentää haastattelemalla alumneja eli jo valmistuneita. Tavoitteena oli haastatella kuutta Haagan toimipisteestä valmistunutta henkilöä niin, että jokaisesta koulutusohjelmasta (hotelli- ja ravintola-ala, hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohto ja matkailun liikkeenjohto) haastateltaisiin sekä päiväryhmässä eli nuorten koulutusohjelmassa opiskellutta että monimuotoryhmässä eli aikuisten koulutusohjelmassa opiskellutta. Kriteerinä oli se, että haastateltavien tuli olla töissä hotelli-, ravintola- ja matkailualalla. Lisäksi haastateltavan opinnäytetyöstä saatu arvosana piti olla vähintään hyvä eli H3, sillä arvosanan katsottiin vaikuttavan opinnäytetyöstä saatuun asiantuntijuuteen ja hyötyyn työelämässä. Tutkimusongelmathan käsittelevät asiantuntijuutta ja työelämäläheisyyttä.

Koska halusin haastatella HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun alumneja, piti ensin hakea tutkimuslupaa koululta. Kun tutkimuslupa oli myönnetty, olin yhteydessä HAAGA-HELIA:n alumnikoordinaattoriin. Kerroin hänelle haastateltavien kriteerit, joiden perusteella hän otti yhteyttä sopiviin alumneihin. Kun alumni suostui osallistuvansa

tutkimukseen, lähetti alumnikoordinaattori minulle alumnin yhteystiedot. Sain yhteensä seitsemän alumnin yhteystiedot ja otin heihin yhteyttä sähköpostitse. Sähköpostissa esittelin itseni, kerroin opinnäytetyöni aiheen ja haastattelun teeman. Myöntävän vastauksen sain kuudelta alumnilta, joiden kanssa sovin haastattelupaikan ja -ajankohdan. Yksi alumneista ei vastannut yhteydenottooni.

Haastattelin alumnit 29.11. – 7.12.2011 välisenä aikana. Neljää alumnia haastattelin heidän työpaikoillaan ja kahta alumnia kahvilassa. Nauhoitin haastattelutilanteet ja haastattelun jälkeen litteroin vastaukset eli purin ne kirjalliseen muotoon Word-tiedostoiksi nauhoitteiden perusteella. Haastattelun kestoksi olin etukäteen arvioinut puoli tuntia, mutta keskimäärin yksi haastattelu kesti noin 12 minuuttia. Lyhin haastattelu oli kahdeksan minuutin pituinen ja pisin 16 minuutin. Haastattelin alumneja suunnittelemani rungon (liite 3) mukaan. Teemahaastattelun mukaisesti olin miettinyt haastattelun teemat etukäteen, mutta kysymysten muotoa ja järjestystä muutin tilanteen mukaan. Haastattelun pääteemat olivat opinnäytetyön aihe, yhteistyö toimeksiantajan kanssa ja opinnäytetyön vaikutus uraan valmistumisen jälkeen. Olin miettinyt kysymyksiä sen mukaan, mitä nykyisiltä opiskelijoilta oli kyselyssä kysytty, jotta vastauksia opiskelijoiden ja alumnien välillä voitaisiin helposti verrata. Haastattelun kolmas pääteema oli periaatteessa se tärkein osio, sillä esitin siinä kysymyksiä suoraan tutkimusongelmiin. Käsitteelin haastateltavan kanssa sitä, miten opinnäytetyö on tukenut työllistymistä, ammatillista kehittymistä ja asiantuntijuutta.

5 Tutkimustulokset

Tässä luvussa käydään läpi tutkimustuloksia. Tulokset käsitellään kahdessa osassa, joista ensimmäinen keskittyy kyselyllä saatuihin tuloksiin ja toinen haastattelemalla saatuihin tuloksiin.

5.1 Kyselyn tulokset

Kyselyn tulosten analysoinnissa käytettiin PASW Statistics 18 -ohjelmaa. Tuloksia on havainnollistettu kuvioiden ja taulukoiden avulla. Tulosten luotettavuutta ja pätevyyttä pohditaan erikseen luvussa 6.1.

Tutkimus rajattiin Haagan toimipisteen hotelli-, ravintola- ja matkailualan päivä- ja monimuoto-opiskelijoihin. Alun perin vastaajia Haagasta oli yhteensä 78, mutta näistä 5 oli vastannut opiskelevansa liiketaloutta, joten heidät poistettiin vastaajista. Lisäksi vastauksista poistettiin 6 ylemmän AMK:n opiskelijaa, koska ylempi AMK on rajattu pois tästä tutkimuksesta. Näin Haagan oikeaksi vastausmääräksi saatiin 67, joista 41 ilmoitti opiskelevansa hotelli- ja ravintola-alaa ja 26 matkailualaa. (Taulukko 1.) Vastausvaihtoehdoissa ei ollut eritelty keittiömestarinlinjaa eli hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelmaa ja hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohdon koulutusohjelmaa, vaan ne kuuluivat molemmat vaihtoehdon ”hotelli- ja ravintola-ala” alle. Haagan 26 vastaajaa matkailualalta opiskelevat puolestaan kaikki matkailun liikkeenjohdon koulutusohjelmassa.

Vastaajista suurin osa eli 79 % opiskeli päiväryhmissä eli nuorten koulutusohjelmassa. Monimuotoryhmissä eli aikuisten koulutusohjelmassa opiskeli 21 % vastaajista. (Taulukko 1.) Miesten osuus vastaajista oli vain 10 %. Lähes puolet vastaajista eli 48 % oli 26-vuotaita tai sitä nuorempia, 34 % vastaajista oli iältään 27–31-vuotaita ja loput olivat yli 31-vuotaita. Suurin osa eli 42 % vastaajista opiskeli kolmatta vuotta Haagassa. Neljättä vuotta opiskeli 27 % vastaajista. Viidennen vuoden opiskelijoita oli 12 % ja ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijoita 19 prosenttia vastaajista.

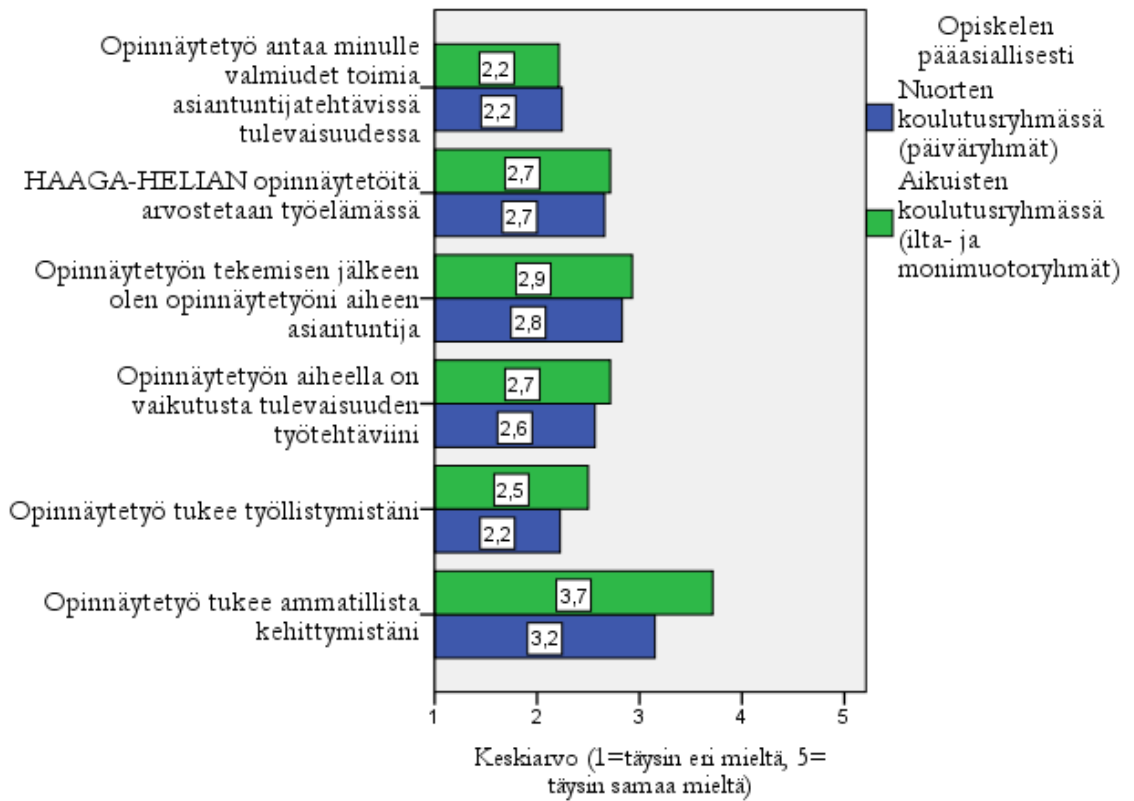
Taulukko 1. Kyselyyn vastanneiden nuorten ja aikuisten koulutusala (n=67)

		Mitä opiskelet?				Yhteensä	
		Hotelli- ja ravinto- la-ala		Matkailuala			
		Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
Opiskelen pääasiallisesti	Nuoret (päivä- ryhmät)	32	60,4%	21	39,6%	53	100,0%
	Aikuiset (moni- muotoryhmät)	9	64,3%	5	35,7%	14	100,0%
Yhteensä		41	61,2%	26	38,8%	67	100,0%

Vastaajista lähes puolet (49 %) teki vastaamishetkellä opinnäytetyötä. Opinnäytetyön tekemistä ei ollut vielä aloittanut 45 prosenttia vastaajista. Vastaajista 6 prosentilla opinnäytetyö oli jo valmis, mutta he eivät olleet vielä valmistuneet. Opinnäytetyöprosessin aloittaneista vastaajista (n=33) 67 % oli työstämismuodossa, 30 % työn alussa eli suunnitteluvaiheessa ja 3 prosentilla vastaajista työ oli viimeistelyä vaille valmis. Vastaajista 68 % teki opinnäytetyötä yksin ja 32 % parityönä. Suurin osa (65 %) vastaajien opinnäytetöistä oli tutkimustyyppisiä ja kolmannes (32 %) produktiivisia töitä. Vastaajista 8 % ei osannut sanoa, oliko heidän työnsä tutkimus- vai produktiivinen.

Kuten johdannossa mainittiin, Haagassa on tavoitteena, että 75 % opinnäytetöistä olisi hankkeistettuja eli toimeksiantoja. Tämän kyselyn vastaajista vain 70 %:lla oli toimeksiantaja opinnäytetyölle. Näistä 73 % oli hankkinut toimeksiannon itse, lopuille sitä oli tarjottu. Lähes puolet (46 %) oli löytänyt toimeksiannon omalta työpaikaltaan. Toimeksiantoja oli löydetty myös koulun ilmoitustaulun, opettajien ja kaverien/luokkakaverien kautta.

Kuviossa 2 on kuvattu keskiarvopylväät Hyöty työelämään siirtymisen kannalta -osion vastauksista Haagan opiskelijoiden (n=67) näkökulmasta. Kuviossa on kuvattu myös erikseen nuorten koulutusryhmän (päiväryhmät) ja aikuisten koulutusryhmän (monimuotoryhmät) vastausten keskiarvot. (Kuvio 2.)

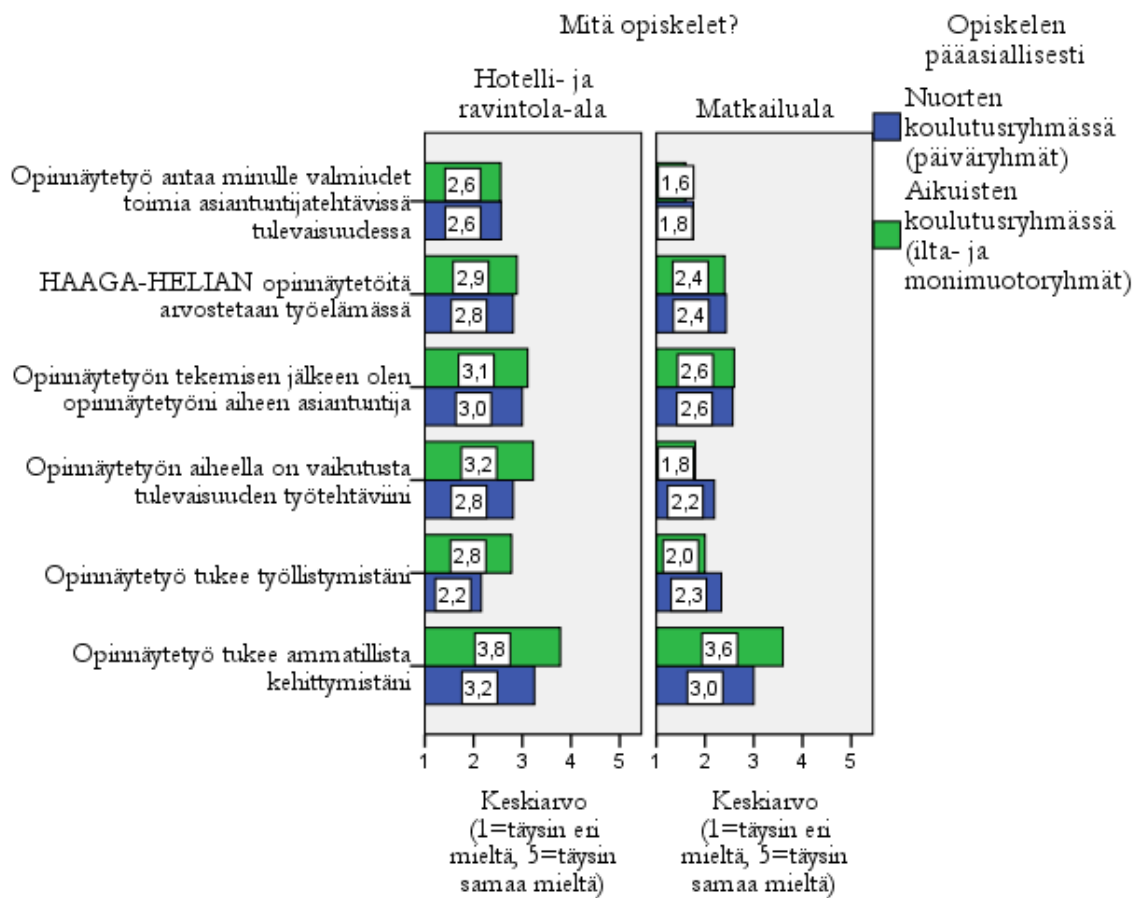

Kuvio 2. Opinnäytetyön hyöty työelämään siirtymisen kannalta Haagan opiskelijoiden (n=67) näkökulmasta

Kuten kuvio 2 nähdään, keskiarvot kaikissa paitsi yhdessä kysymyksessä jäivät alle kolmen. Opiskelijat uskoivat vähiten siihen, että opinnäytetyö antaisi valmiudet toimia asiantuntijatehtävissä tulevaisuudessa (keskiarvo 2,2). Opinnäytetyö ei tue opiskelijoiden mielestä myöskään työllistymistä. Toisaalta vähän enemmän uskoa löytyi siihen, että opinnäytetyön tekemisen jälkeen voi olla opinnäytetyön aiheen asiantuntija. Sekä nuoret että aikuiset olivat sitä mieltä, että opinnäytetyö tukee ammatillista kehittymistä, mutta aikuiset uskoivat tähän vahvemmin. Aikuisten koulutusryhmän mielipiteiden keskiarvo oli lähes kaikissa väittämässä hieman korkeampi kuin nuorten. Kuvion perusteella voidaan todeta, että opiskelijat yleisesti eivät koe hyötyvänsä opinnäytetyöstä työelämään siirtymisen kannalta. (Kuvio 2.)

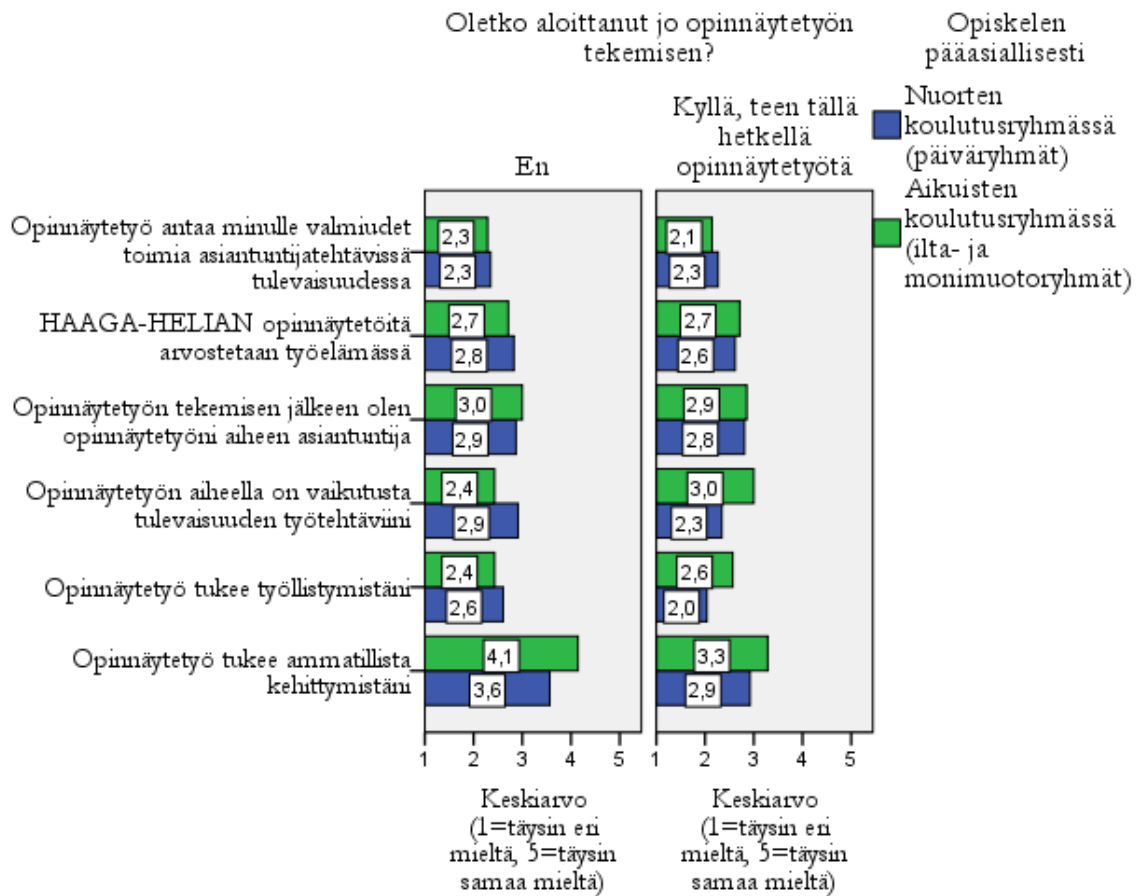
Kun verrataan saman osion mielipiteitä hotelli- ja ravintola-alan ja matkailualan opiskelijoiden kesken, voidaan nähdä, että matkailualan opiskelijoiden näkemykset opinnäytetyön hyödystä työelämään siirtymisen kannalta olivat hieman kielteisempiä kuin hotelli- ja ravintola-alalla. Eniten keskiarvot näiden kahden alan välillä poikkeavat väittämässä ”Opinnäytetyö antaa minulle valmiudet toimia asiantuntijatehtävissä tulevaisuudessa”.

Matkailualan opiskelijat eivät tähän väittämään uskoneet. Aikuisopiskelijat hotelli- ja ravintola-alalla uskoivat vahvemmin kuin matkailupuolen aikuisopiskelijat siihen, että opinnäytetyön aiheella on vaikutusta työtehtäviin tulevaisuudessa. Molempien alojen opiskelijat olivat lähes samaa mieltä siitä, että opinnäytetyö tukee ammatillista kehittymistä. (Kuvio 3.) Kuten aiemmin mainittiin, tässä yhteydessä ”hotelli- ja ravintola-ala” sisältää sekä hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelman että hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohdon koulutusohjelman ja ”matkailuala” matkailualan liikkeenjohdon koulutusohjelman.

Kuvio 3. Opinnäytetyön hyöty työelämään siirtymisen kannalta Haagan hotelli- ja ravintola-alan (n=41) ja matkailualan opiskelijoiden (n=26) näkökulmasta

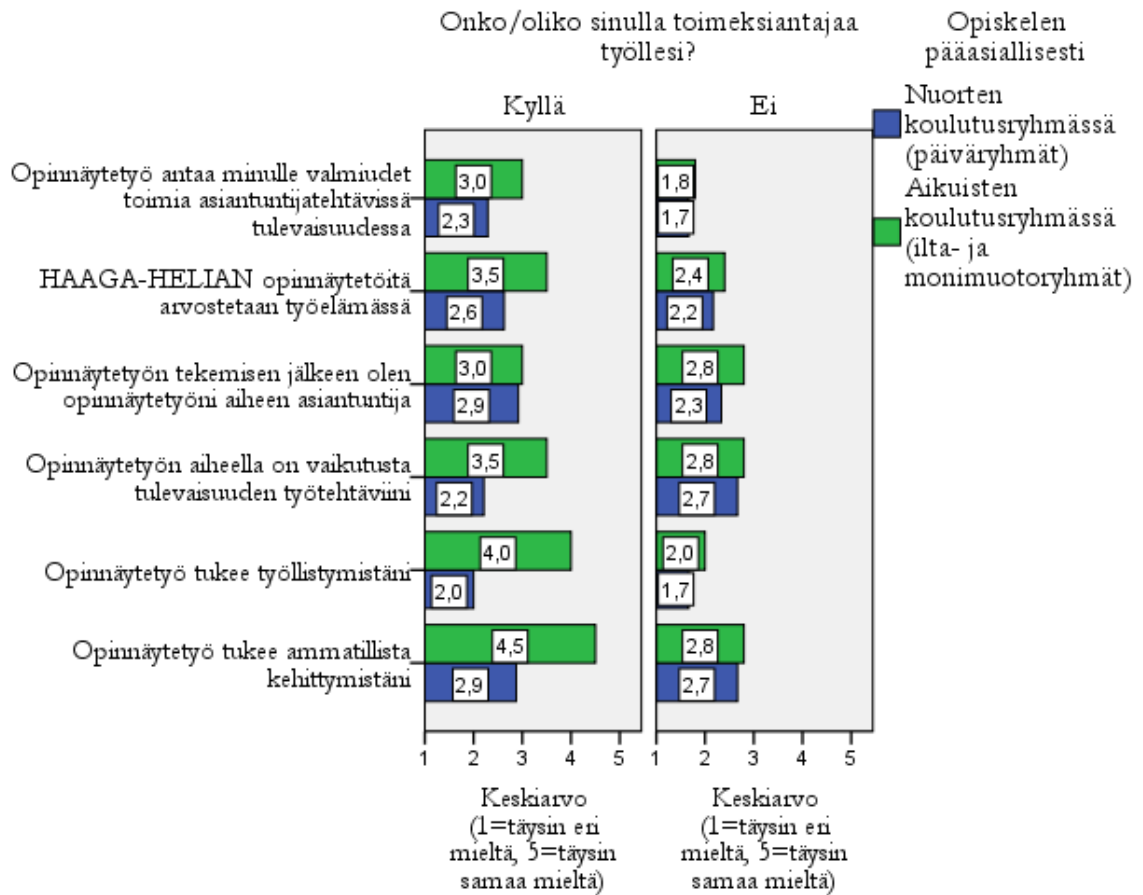
Mielipiteitä samoihin väittämiin voidaan verrata myös opinnäytetyönsä jo aloittaneiden (n=33) ja ei-aloittaneiden kesken (n=30) (Kuvio 4). Vastauksia on tässä 63, sillä opinnäytetyönsä jo valmiiksi saaneita, mutta ei vielä valmistuneita, oli vain 4, joten heidän vastauksiaan ei tässä vertailussa otettu huomioon.

Kuvio 4. Opinnäytetyön hyöty työelämään siirtymisen kannalta opinnäytetyönsä jo aloittaneiden (n=33) ja ei-aloittaneiden näkökulmasta (n=30)

Sekä aikuis- että nuoret opiskelijat, jotka eivät vielä ole aloittaneet opinnäytetyötä, uskoivat melko vahvasti siihen, että opinnäytetyö tukee ammatillista kehittymistä. Opinnäytetyönsä jo aloittaneet suhtautuivat tähän kielteisemmin. Nuorten opinnäytetyönsä jo aloittaneiden opiskelijoiden keskuudessa myös suhtautuminen opinnäytetyön vaikutukseen tulevaisuuden työtehtäviin ja työllistymiseen oli kielteisempää kuin ei-aloittaneiden. (Kuvio 4.)

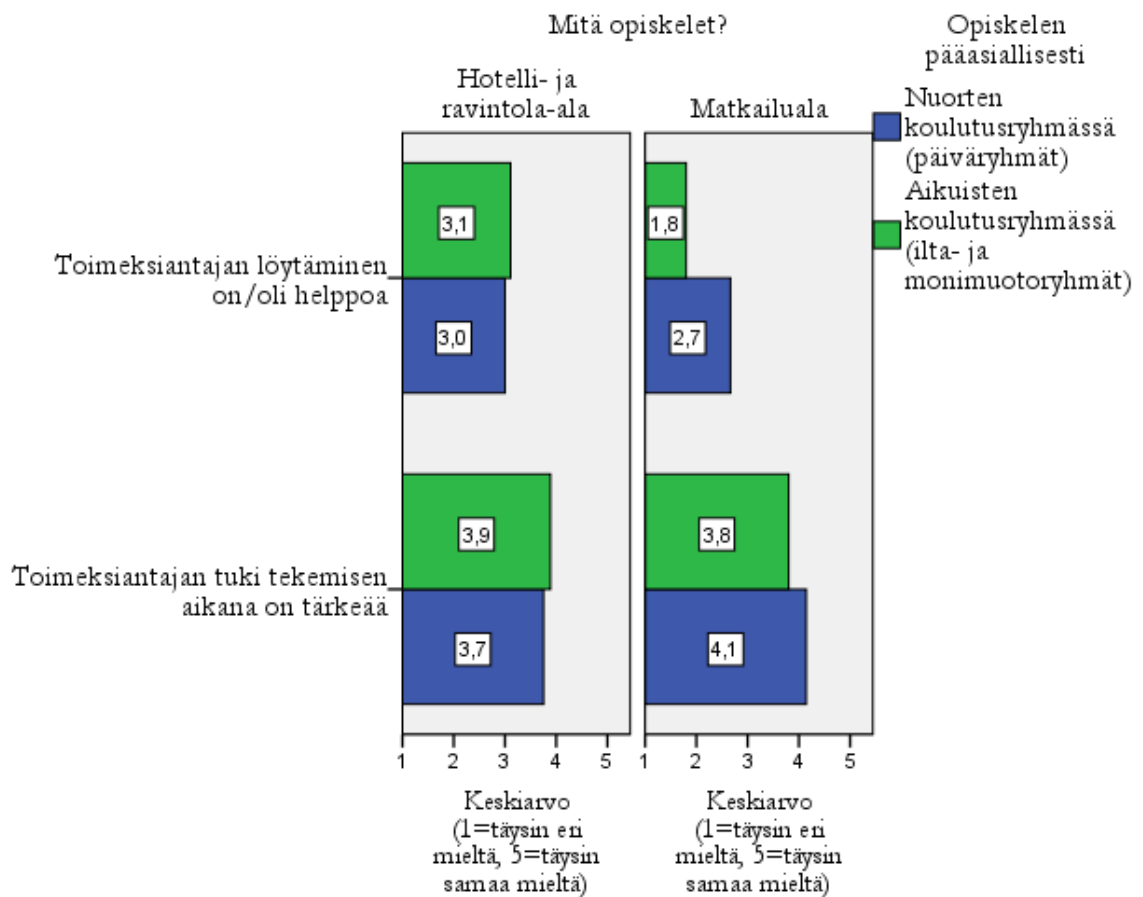
Kyselyn vastaajista opinnäytetyönsä toimeksiantona tekeviä/tehneitä oli 26 ja ilman toimeksiantoa 11. Vastaajia oli siis tässä kysymyksessä 37 eli ne, jotka olivat parhaillaan tekemässä opinnäytetyötä ja ne, jotka olivat saaneet sen jo valmiiksi, mutta eivät olleet vielä valmistuneet. Kuviossa 5 voidaan tarkastella sitä, miten mielipiteet opinnäytetyön hyödyistä työelämään siirtymisen kannalta eroavat opinnäytetyönsä toimeksiantona tekevien/tehneiden ja ilman toimeksiantoa tekevien/tehneiden opiskelijoiden kesken.

Kuvio 5. Opinnäytetyön hyöty työelämään siirtymisen kannalta opinnäytetyönsä toimeksiantona tekevien/tehneiden opiskelijoiden (n=26) ja ilman toimeksiantoa tekevien/tehneiden opiskelijoiden näkökulmasta (n=11)

Erityisesti aikuisopiskelijat, joilla on/oli toimeksiantaja, olivat melko vahvasti sitä mieltä, että kokonaisuudessaan opinnäytetyöstä on hyötyä työelämään siirtymisessä. Nuoret opiskelijat molemmissa ryhmissä eivät olleet tämän suhteen niin optimistisia, mutta kuitenkin toimeksiantona työnsä tehneet uskoivat opinnäytetyön hyötyyn hieman ilman toimeksiantona tehneitä enemmän. Opiskelijat, joilla ei ollut toimeksiantoa, uskoivat todella heikosti siihen, että opinnäytetyö antaisi valmiudet toimia asiantuntijatehtävissä tulevaisuudessa, tai että se tukisi työllistymistä. (Kuvio 5.) Mielenpide-erot näiden kahden ryhmän välillä voivat johtua siitä, että opiskelijat, joilla oli toimeksiantaja, yhdistävät opinnäytetyön jo valmiiksi työelämään, kun taas ilman toimeksiantoa tehneet saattavat kokea opinnäytetyön vain irrallisena opintokokonaisuutena.

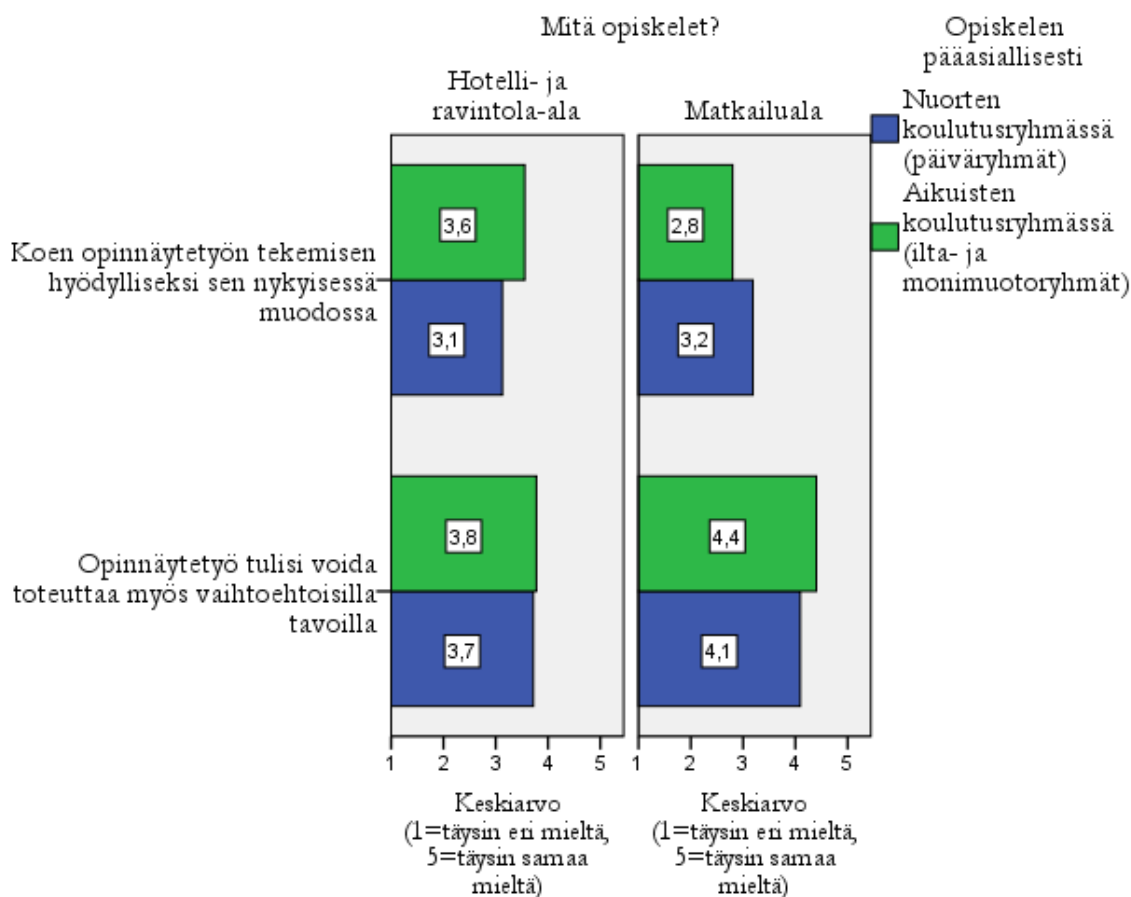
Matkailualan opiskelijoiden mielestä toimeksiantajan löytäminen opinnäytetyölle on vaikeampaa kuin hotelli- ja ravintola-alan opiskelijoiden mielestä. Etenkin matkailun aikuisopiskelijat kokevat toimeksiantajan löytämisen selkeästi hankalaksi. Kaikki opiskelijat ovat samaa mieltä siitä, että toimeksiantajan tuki opinnäytetyön tekemisen aikana on tärkeää. Matkailun nuoret opiskelijat arvostavat tuen tärkeyttä hieman hotelli- ja ravintola-alan nuoria opiskelijoita enemmän. (Kuvio 6.)

Kuvio 6. Opinnäytetyön toimeksiantajan löytämisen helppous ja toimeksiantajan tuen tärkeys opinnäytetyön tekemisen aikana Haagan hotelli- ja ravintola-alan (n=41) ja matkailualan opiskelijoiden (n=26) näkökulmasta

Kun verrataan hotelli- ja ravintola-alan opiskelijoiden ja matkailualan opiskelijoiden mielipiteitä siitä, kokevatko he opinnäytetyön tekemisen hyödylliseksi sen nykyisessä muodossa, voidaan todeta, että matkailun aikuisopiskelijat eivät koe sitä yhtä hyödylliseksi kuin hotelli- ja ravintola-alan aikuisopiskelijat. Molempien alojen nuoret eivät oikeastaan osaa sanoa, onko opinnäytetyö hyödyllinen vai ei. Kaikki opiskelijat ovat kui-

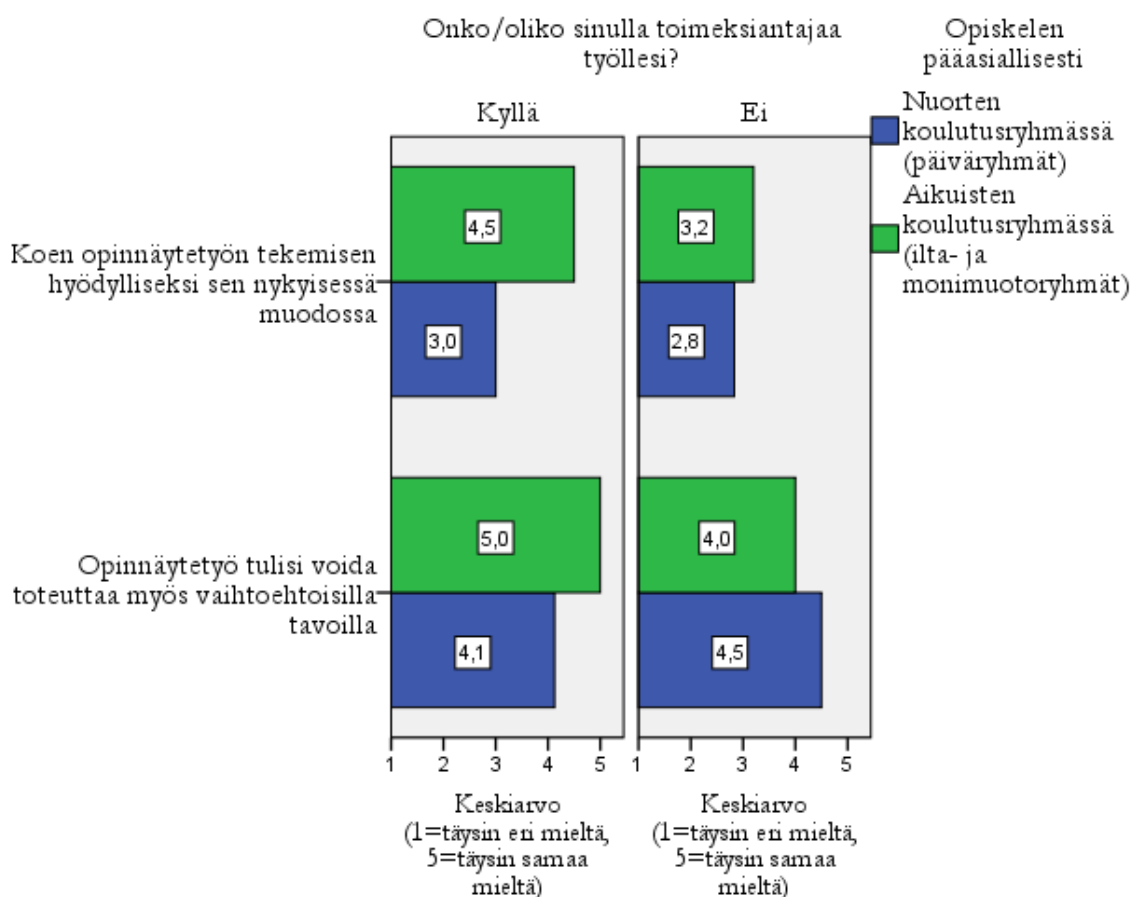
tenkin sitä mieltä, että opinnäytetyö tulisi voida toteuttaa myös vaihtoehtoisilla tavoilla. Matkailupuolella tätä toivotaan vielä hieman enemmän kuin hotelli- ja ravintola-alalla. (Kuvio 7.) Vastaajat ehdottivat joitakin vaihtoehtoisia tapoja avointen kysymysten vastauksissa (liite 2).

Kuvio 7. Opinnäytetyön tekemisen hyödyllisyys sen nykyisessä muodossa ja mahdollisuus toteuttaa opinnäytetyö vaihtoehtoisilla tavoilla Haagan hotelli- ja ravintola-alan (n=41) ja matkailualan opiskelijoiden (n=26) näkökulmasta

Tarkasteltaessa mielipiteitä opinnäytetyön hyödyllisyydestä sen nykyisessä muodossa opinnäytetyönsä toimeksiantona tekevien/tehneiden opiskelijoiden ja ilman toimeksiantoa tekevien/tehneiden opiskelijoiden kesken, huomataan, että toimeksianto vaikuttaa positiivisesti opiskelijoiden mielipiteeseen opinnäytetyön hyödyllisyydestä. Opiskelijat, joilla ei ollut toimeksiantoa, eivät koe opinnäytetyön tekemisen olevan niin hyödyllistä kuin opiskelijat, joilla on/oli toimeksianto. Aikuisopiskelijat molemmissa ryhmissä uskovat hyödyllisyyteen vahvemmin kuin nuoret. Väittämän ”Opinnäytetyö tulisi voida toteuttaa myös vaihtoehtoisilla tavoilla” kohdalla mielipiteet ovat melko vahvoja: opis-

kelijat ovat samaa mieltä, riippumatta siitä, tehtiinkö työ toimeksiantona vai ei. (Kuvio 8.)

Kuvio 8. Opinnäytetyön tekemisen hyödyllisyys sen nykyisessä muodossa ja mahdollisuus toteuttaa opinnäytetyö vaihtoehtoisilla tavoilla opinnäytetyönsä toimeksiantona tekevien/tehneiden opiskelijoiden (n=26) ja ilman toimeksiantoa tekevien/tehneiden opiskelijoiden näkökulmasta (n=11)

Yhteenvertaustaulukoiden avulla havainnollistetaan vielä tärkeimpien kysymysten tuloksia kaikkien Haagan 67 vastauksen osalta. Kysymykset liittyvät juuri työelämään ja asiantuntijuuteen. Esimerkiksi kysyttäessä, tukeeko opinnäytetyö työllistymistäsi, yli puolet vastaajista (63 %) oli täysin tai jokseenkin eri mieltä. Ei eri eikä samaa mieltä oli 21 % vastaajista. Mielenpitojen keskiarvo oli 2,3, kun 1=täysin eri mieltä ja 5=täysin samaa mieltä. Harva oli siis sitä mieltä, että opinnäytetyö tukee työllistymistä. (Taulukko 2.)

Taulukko 2. Opinnäytetyö tukee työllistymistäni (n=67)

	Frekvenssi	Prosenttia
Täysin eri mieltä	20	29,9
Jokseenkin eri mieltä	22	32,8
Ei eri eikä samaa mieltä	14	20,9
Jokseenkin samaa mieltä	8	11,9
Täysin samaa mieltä	3	4,5
Yhteensä	67	100,0

Vaikka opinnäytetyön ei uskottu tukevan työllistymistä, yli puolet (58 %) vastaajista oli kuitenkin jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että opinnäytetyö tukee ammatillista kehittymistä. Täysin tai jokseenkin eri mieltä oli 31 % vastaajista. Mielenpiteiden keskiarvo oli 3,3. (Taulukko 3.)

Taulukko 3. Opinnäytetyö tukee ammatillista kehittymistäni (n=67)

	Frekvenssi	Prosenttia
Täysin eri mieltä	11	16,4
Jokseenkin eri mieltä	10	14,9
Ei eri eikä samaa mieltä	7	10,4
Jokseenkin samaa mieltä	28	41,8
Täysin samaa mieltä	11	16,4
Yhteensä	67	100,0

Opinnäytetyön aiheen ei sen sijaan uskottu vaikuttavan omiin työtehtäviin tulevaisuudessa, sillä lähes puolet (49 %) vastaajista oli asiasta täysin tai jokseenkin eri mieltä. Neljäsosa vastaajista oli kuitenkin asiasta jokseenkin samaa mieltä. Mielenpiteiden keskiarvo oli 2,6. (Taulukko 4.)

Taulukko 4. Opinnäytetyön aiheella on vaikutusta tulevaisuuden työtehtäviini (n=67)

	Frekvenssi	Prosenttia
Täysin eri mieltä	19	28,4
Jokseenkin eri mieltä	14	20,9
Ei eri eikä samaa mieltä	13	19,4
Jokseenkin samaa mieltä	17	25,4
Täysin samaa mieltä	4	6,0
Yhteensä	67	100,0

Vastaajilla ei tuntunut olevan selvää mielipidettä siitä, voiko opinnäytetyön tekemisen jälkeen olla opinnäytetyön aiheen asiantuntija. Suurin osa (30 %) oli asiasta jokseenkin eri mieltä, mutta 24 % oli jokseenkin samaa mieltä, eikä 24 % osannut sanoa puolesta tai vastaan. Mielipiteiden keskiarvokin 2,9 kuvastaa hyvin tätä vastausten tasaisuutta. (Taulukko 5.) Vastaajat ovat saattaneet ymmärtää käsitteen ”asiantuntija” eri tavoin, mikä voisi selittää vastausten tasaisuuden.

Taulukko 5. Opinnäytetyön tekemisen jälkeen olen opinnäytetyöni aiheen asiantuntija (n=67)

	Frekvenssi	Prosenttia
Täysin eri mieltä	9	13,4
Jokseenkin eri mieltä	20	29,9
Ei eri eikä samaa mieltä	16	23,9
Jokseenkin samaa mieltä	16	23,9
Täysin samaa mieltä	6	9,0
Yhteensä	67	100,0

Selkeä enemmistö vastaajista (70 %) oli täysin tai jokseenkin eri mieltä siitä, opinnäytetyö antaisi valmiudet toimia asiantuntijatehtävissä tulevaisuudessa. Vain kaksi vastaajaa oli täysin samaa mieltä asiasta. Mielipiteiden keskiarvo oli 2,2, joka kuvastaa hyvin kielteistä kantaa tähän väittämään. (Taulukko 6.)

Taulukko 6. Opinnäytetyö antaa minulle valmiudet toimia asiantuntijatehtävissä tulevaisuudessa (n=67)

	Frekvenssi	Prosenttia
Täysin eri mieltä	20	29,9
Jokseenkin eri mieltä	27	40,3
Ei eri eikä samaa mieltä	6	9,0
Jokseenkin samaa mieltä	12	17,9
Täysin samaa mieltä	2	3,0
Yhteensä	67	100,0

Opiskelijoilta kysyttiin myös mielipidettä väittämästä ”HAAGA-HELIAN opinnäytetöitä arvostetaan työelämässä”. Enemmistö vastaajista (45 %) ei osannut ilmaista mielen-

detään; he eivät olleet eri eivätkä samaa mieltä asiasta. Vastaaajista 37 % oli sitä mieltä, että HAAGA-HELIAN opinnäytetöitä ei arvosteta työelämässä. Mielenpiteiden keskiarvo oli 2,7. (Taulukko 7.)

Taulukko 7. HAAGA-HELIAN opinnäytetöitä arvostetaan työelämässä (n=67)

	Frekvenssi	Prosenttia
Täysin eri mieltä	11	16,4
Jokseenkin eri mieltä	14	20,9
Ei eri eikä samaa mieltä	30	44,8
Jokseenkin samaa mieltä	10	14,9
Täysin samaa mieltä	2	3,0
Yhteensä	67	100,0

Kokonaisuudessaan kyselyn vastaajilla oli melko kielteinen kuva opinnäytetyön hyödyttä työelämään siirtymisen kannalta. Ainoastaan opinnäytetyön tukeen henkilökohtaiselle ammatilliselle kehittämiselle suhtauduttiin hieman positiivisesti.

Avointen kysymysten vastaukset

Kaikkien avointen kysymysten vastaukset Haagan osalta löytyvät liitteestä 2. Opiskelijoiden mielestä opinnäytetyöprosessissa säilyttämisen arvoista ovat opinnäytetyöseminaari, opponointi, kirjoituspajat sekä muiden opiskelijoiden opinnäytetyöesitysten seuraaminen. Kysymykseen ”Mitä kehitettävää opinnäytetyöprosessissa on?” tuli muutamia vastauksia liittyen työelämään. Eräs vastaaja on sitä mieltä, että koulu asettaa opinnäytetyölle liikaa painoarvoa ja arvostusta, ja että työelämässä ketään ei kiinnosta, mitä opinnäytetyö on käsitelty, kunhan valmistumispaperit ovat kädessä. Yksi oli puolestaan sitä mieltä, että opinnäytetyöprosessi pitäisi saada sidottua enemmän työelämään. Muutamit mainitsivat myös, että opinnäytetyön aiheen ja toimeksiantajan etsintään pitäisi saada enemmän tukea koululta.

Kysymyksen ”Millaisia vaihtoehtoisia tapoja opinnäytetyön toteutukseen voisi mielestäsi olla?” vastauksissa tuli eniten esille ”jokin projekti”. Eräs oli vastannut ”elinkeinossa tehtävä projekti”. Myös tapahtuman järjestämistä, näyttökokeita, portfolioa ja lisätyö-

harjoitteluja toivottiin. Vastauksista voi tulkita, että opiskelijat eivät välttämättä tiedä, minkälainen opinnäytetyö voi olla. Useat saattavat luulla, että se on aina jokin tutkimus. Monissa vastauksissa tuli esille se, että pitkän raportin kirjoittamista vierastetaan; ”vähemmän kirjallista hommaa ja teoriaa, enemmän käytäntöä, ei koulu ole raporttien tekemistä ja niiden opettelua varten”.

5.2 Haastattelujen tulokset

Tavoitteena oli haastatella kuutta Haagan toimipisteestä valmistunutta henkilöä niin, että jokaisesta koulutusohjelmasta (hotelli- ja ravintola-ala, hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohto ja matkailun liikkeenjohto) haastateltaisiin sekä nuorten koulutusohjelmassa että aikuisten koulutusohjelmassa opiskellutta. Haastateltavien tuli olla töissä hotelli-, ravintola- ja matkailu-alalla. Lisäksi haastateltavan opinnäytetyöstä saatu arvosana piti olla vähintään hyvä eli H3. Vaikka haastateltavia oli loppujen lopuksi juuri kuusi, tavoitetta ei aivan saavutettu. Kolme alumnia oli valmistunut hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohdon koulutusohjelmasta, kaksi matkailun liikkeenjohdon koulutusohjelmasta ja yksi hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelmasta. Yhden alumnin opinnäytetyön arvosana oli T2. Aikuisten koulutusryhmässä opiskelleita oli kaksi ja nuoria neljä. Yksi haastateltava ei ollut töissä hotelli-, ravintola- ja matkailualalla. Haastateltavat olivat valmistuneet vuosien 2004 ja 2010 välisenä aikana. (Taulukko 8.)

Taulukko 8. Haastateltavien taustatiedot

Haastateltava	Koulutusohjelma	Koulutusryhmä	Valmistumisvuosi	Opinnäytetyön arvosana
A	hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohto	aikuiset	2006	H3
B	hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohto	nuoret	2006	H3
C	hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohto	nuoret	2004	H3
D	matkailun liikkeenjohto	nuoret	2007	H4
E	matkailun liikkeenjohto	aikuiset	2008	T2
F	hotelli- ja ravintola-ala (keittiömestari)	nuoret	2010	H3

Haastattelun teemoista ensimmäinen oli opinnäytetyön aihe. Kaikilla kuudella haastateltavalla oli opinnäytetyölleen toimeksiantaja. Kaksi alumnia oli saanut aiheen ja toimeksiantajan koulun kautta, toinen opettajalta ja toinen kurssin yhteydessä. Kolme alumnia oli tehnyt opinnäytetyönsä silloiselle työnantajalleen ja yksi oli itse etsinyt ja löytänyt toimeksiantajan. Molemmilla aikuisten koulutusryhmässä opiskelleilla oli toimeksiantajanaan oma työnantaja. Toinen heistä oli valinnut aiheen työnantajan ehdottamista aiheista ja toinen oli keskustellut yhdessä työnantajan kanssa, mistä opinnäytetyö kannattaisi tehdä. Haastateltava, joka oli itse etsinyt toimeksiantajan, päätti yhdessä toimeksiantajan kanssa opinnäytetyön aiheen haastateltavan omien intressien perusteella. Alumneista neljä oli sitä mieltä, että toimeksiantajan ja aiheen löytäminen oli helppoa. Yhtä haastateltavaa lukuun ottamatta kaikki olivat sitä mieltä, että opinnäytetyön aihe oli työelämäläheinen.

Toisessa haastattelun teemassa käsiteltiin yhteistyötä toimeksiantajan kanssa. Lähes kaikki haastateltavat olivat tyytyväisiä yhteistyöhön, jota kuvailtiin muun muassa ”tiiviiksi”, ”rennoksi”, ”mukavaksi”, ”erinomaiseksi” ja ”itsenäiseksi”. Vain yksi alumni kertoi yhteistyön toimeksiantajan kanssa olleen hieman hankalaa. Kun kysyttiin, antoi-ko toimeksiantaja riittävästi tukea ja ohjausta, vain yksi haastateltavista vastasi kielteisesti. Kaikki muut olivat sitä mieltä, että tuki ja ohjaus toimeksiantajan puolelta oli riit-

tävää. Yksi haastateltava mainitsi lisäksi, että ehkä itsekin olisi voinut olla aktiivisempi ja kysyä neuvoa toimeksiantajalta.

Kolmessa haastattelussa tuli selkeästi ilmi se, että toimeksiantajayritys oikeasti hyödynsi opinnäytetyön tuloksia tai produktia. Yksi opinnäytetyö oli osa suurempaa tapahtumaa, yhdessä suunniteltiin yritykselle ruokatuote ja yhden opinnäytetyön tulosten perusteella yritys päätti olla laajentamatta markkinointiaan tiettyyn suuntaan. Näiden töiden tekijöiden mielestä opinnäytetyön merkitys toimeksiantajalle oli suuri. Eräessä haastattelussa merkitystä kuvailtiin jopa sanalla ”elinehto”. Kolme muuta alumnia olivat sitä mieltä, että opinnäytetyön merkitys ja hyöty toimeksiantajalle olivat aika vähäisiä. Erään haastateltavan mukaan työ ei antanut toimeksiantajalle mitään ”konkreettista hyötyä”. Toinen alumni puolestaan kuvaili merkitystä ”nice-to-know-tiedoksi”.

Kaikki haastateltavat olivat saaneet palautetta opinnäytetyöstään toimeksiantajalta, mutta vain kaksi alumnia kertoi olleensa tyytyväinen saamaansa palautteeseen. Muut neljä alumnia olisivat kaivanneet syvällisempää palautetta; eräs kertoi palautteen ”jääneen liian pinnalliselle tasolle”. Jopa kolmessa haastattelussa toimeksiantajan palautetta kuvailtiin lauseella ”kiva, kun teit”.

Lopuksi haastateltavien kanssa keskusteltiin opinnäytetyön vaikutuksesta uraan valmistumisen jälkeen. Kukaan haastateltavista ei saanut työpaikkaa opinnäytetyön toimeksiantajalta valmistumisen jälkeen. Kolmesta alumnista, jotka tekivät opinnäytetyön omalle työpaikalleen, vain yksi jatkoi samassa työpaikassa valmistumisen jälkeen. Kaksi muuta lopettivat ja toinen heistä, monimuoto-opiskelija, perusti oman yrityksen. Yksikään haastateltavista ei maininnut, että opinnäytetyön arvosana tai aihe olisi vaikuttanut mitenkään työllistymiseen valmistumisen jälkeen. D kuitenkin kertoi, että ehkä opinnäytetyön aiheen perusteella hän hakee nykyään ”tietyntyyppeisiä töitä”. A puolestaan mainitsi, että jälkikäteen ajateltuna opinnäytetyön aihe olisi pitänyt olla laajempi, jotta sitä olisi mahdollisesti voinut hyödyntää CV:ssä. Hänen mukaansa todennäköisyys, että hän pystyisi tulevaisuudessa hyödyntämään opinnäytetyönsä aihetta, on todella marginaalinen.

Haastateltava F:n mielestä opinnäytetyön aiheella on ollut vaikutusta omiin työtehtäviin uran aikana. Hän vastaa nykyisessä työssään tuotekehitystoiminnasta, joka oli myös opinnäytetyön aihe. Myös C oli sitä mieltä, että vaikutusta työtehtäviin on ollut, varsinkin heti valmistumisen jälkeen pienessä yrityksessä. Muut neljä haastateltavaa eivät nähneet opinnäytetyön aiheella olleen vaikutusta uran työtehtäviin.

Kuten luvussa 2.1 todettiin, on ammattikorkeakoulutuksen tavoitteena kehittää opiskelijoista asiantuntijoita. Tämän voisi olettaa näkyvän siten myös opinnäytetyössä, joka on osa tutkintoa. Kysyttäessä haastateltavilta, antoiko opinnäytetyö heidän mielestään valmiudet toimia asiantuntijatehtävissä, vastaukset olivat kuitenkin aika kielteisiä. Eräs alumni oli sitä mieltä, että opinnäytetyö ei antanut valmiuksia, mutta varmuutta kylläkin. Toinen taas oli sitä mieltä, että itse opinnäytetyö ei antanut valmiuksia asiantuntijatehtäviin, vaan koko koulutus. Hän oli toiminut alalla jo monia vuosia ja tutkinto antoi vihdoinkin ikään kuin ”leiman passiin”. Kaksi haastateltavaa puolestaan sanoi, että asiantuntijuus vaatii paljon käytännön kokemusta ja lisää perehtymistä asiaan; opinnäytetyö ei riitä. Yksi alumni ei osannut vastata kysymykseen, kun taas toinen vastasi kysymykseen näin: ”Ei. Se antoi valmiudet osata kirjoittaa koneella”. Vain yksi alumni, F, kertoi, että hän on pystynyt urallaan konkreettisesti hyödyntämään opinnäytetyötä tehdessä syntynyttä asiantuntijuutta.

Suhtautuminen opinnäytetyön tukeen ammatilliselle kehittymiselle oli sen sijaan haastattelujen perusteella myönteinen, kuten myös kyselyn perusteella, mikä käy ilmi luvussa 5.1. Vain yksi alumni ei osannut sanoa, miten opinnäytetyö oli tukenut omaa ammatillista kehittymistä. Eräessä haastattelussa nousi esille se, että opinnäytetyö antoi käytännön työkaluja, joita pystyi hyödyntämään myöhemmin työelämässä. E kertoi puolestaan, että opinnäytetyön takia joutui syventymään siihen tiettyyn aiheeseen, johon ei välttämättä muuten olisi koskaan pureutunut. Yhdessä haastattelussa mainittiin myös omat kiinnostuksen kohteet eli opinnäytetyö tuki omaa ammatillista kehittymistä siksi, että sai paljon uutta tietoa itseään kiinnostavasta aiheesta. Alumni vielä lisäsi, että uskoo tämän olevan hyvä pohja päästä tekemään ”oikeita oman alan töitä”. Haastateltava F tiivistää opinnäytetyön ja ammatillisen kehittymisen yhteyden näin:

Näkee sen tuotekehitysprosessin alusta loppuun. Eli pääsee periaatteessa harjoittelemaan turvallisissa olosuhteissa, ettei mokaa mitään. Koska koulussa ollaan sitä varten, että harjoitellaan ja työelämässä osataan. Oli hienoa vetää prosessi läpi ensin opparin yhteydessä ja nyt työelämässä näkee, kun asiakkaat oikeasti maksaa sun tuotteesta. Se on se juttu.

Kolmessa haastattelussa projektin hallinta nousi tärkeimmäksi taidoksi, joka kehittyi opinnäytetyötä tehdessä. Kaksi alumnia mainitsi myös tutkimustyön, tiedon analysoinnin ja kriittisyyden tietoa kohtaan taidoiksi, joita he ovat pystyneet hyödyntämään työelämässä. Lisäksi neljässä haastattelussa teknisiä taitoja, jotka kehittyivät opinnäytetyötä tehdessä, arvostettiin. Näitä olivat muun muassa Word- ja Excel-ohjelmien hallinta. Keittiömestari eli haastateltava F mainitsi kauaskatseisuuden taitona, joka oli kehittynyt opinnäytetyötä tehdessä. Hän kertoi, että taidosta on paljon hyötyä hänen nykyisessä työssään, kun mietitään tulevaisuuden ruokalistaa ravintolalle.

Viiimeisenä asiana haastatteluissa käsiteltiin vielä HAAGA-HELIA:n opinnäytetöitä yleisesti eli arvostetaanko niitä haastateltavien mielestä työelämässä. Vain kaksi alumnia oli ehdottomasti sitä mieltä, että niitä arvostetaan. Nämä alumnit olivat valmistuneet hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohdon koulutusohjelmasta. Toinen heistä sanoi, että hänen työpaikallaan on tiiviit yhteydet HAAGA-HELIAan. Hän kokee, että HAAGA-HELIAsta saa sitoutuneempia opiskelijoita tekemään opinnäytetyön kuin muista ammattikorkeakouluista. Neljä alumnia eivät osanneet varmasti vastata kyllä tai ei. Heidän mielestään arvostus riippuu niin paljon siitä, mikä on aihe ja kuka on toimeksiantaja. Eräs alumni uskoi, että jos opinnäytetyö on ”loppuun asti ajateltu, niin se voi olla oiva ponnistuskivi työelämään”. Toinen alumni taas puolestaan kertoi, että hänen monet vanhat opiskelukaverinsa ovat CV:ssään tuoneet esille opinnäytetyönsä aiheen ja markkinoineet sitä.

Kaikkien haastattelujen perusteella kielteisimminkin opinnäytetyön hyötyyn työelämään siirtymisen kannalta suhtautui haastateltava B. Vaikka haastateltava E oli saanut opinnäytetyöstään arvosanan T2, se ei mielestäni kuitenkaan näkynyt hänen vastauksissaan negatiivisesti, pikemminkin päinvastoin. Mielenkiintoista oli huomata se, että haastateltava D oli saanut opinnäytetyöstään arvosanan H4 ja juuri hänen haastattelussaan näkyi eniten henkilökohtainen kiinnostus opinnäytetyön aihetta kohtaan. Haastateltava D oli

itse etsinyt ja löytänyt toimeksiantajan, jonka kanssa oli päätetty opinnäytetyön aihe opiskelijan omien intressien mukaan. Muut alumnit olivat ottaneet vastaan valmiin aiheen tai saaneet valita kahden aiheen väliltä. Haastateltava B:n omien sanojen mukaan ”aikarajat paukkuivat vastaan, joten aiheella ei niin ollut väliä”. D:n saama korkea arvosana ei kuitenkaan mielestäni vaikuttanut asiantuntijuuteen ja hyötyyn työelämässä, sillä hän ei ole tehnyt päivääkään oman alan eli matkailualan töitä. Eniten opinnäytetyön hyöty työelämään siirtymisen kannalta näkyi alumnin F eli keittiömestarin haastattelussa.

6 Pohdinta

Opinnäytetyöni tavoitteena oli kartoittaa opiskelijoiden näkemyksiä opinnäytetyön merkityksestä työelämän kannalta eli tukeeko opinnäytetyö heidän mielestään ammatillista kehittymistä ja työllistymistä ja kehittääkö opinnäytetyön tekeminen asiantuntijuutta. Työn tavoite saavutettiin melko hyvin, sillä opiskelijoilta saatiin vastauksia näihin kysymyksiin ja lisäksi kuusi alumnia kertoi oman mielipiteensä aiheeseen. Mielestäni työn tavoitteen saavuttamista tukivat hyvin kaksi erilaista tutkimusmenetelmää, kysely ja haastattelut.

6.1 Tulosten arviointi

Tutkimus on validi eli pätevä, jos se mittaa sitä, mitä oli tarkoituskin selvittää. Validilla mittarilla suoritettavat mittaukset ovat keskimäärin oikeita. Tutkimuksen validius on varmistettava etukäteen huolellisella suunnittelulla; sitä on hankala tarkastella jälkikäteen. Tutkimuslomakkeen kysymysten tulee mitata oikeita asioita ja niiden tulee kattaa koko tutkimusongelma. Vaarana on se, että vastaajat saattavat käsittää kysymykset toisin kuin tutkija on ajatellut. Pätevän tutkimuksen toteutumista edesauttavat myös perusjoukon tarkka määrittely, edustavan otoksen saaminen ja korkea vastausprosentti. (Heikkilä 2004, 29.)

Reliabiliteetti eli luotettavuus viittaa tulosten tarkkuuteen. Tutkimuksen tulokset eivät saa olla sattumanvaraisia, vaan luotettavalta tutkimukselta vaaditaan sen toistettavuus samanlaisin tuloksin. Jos otoskoko on kovin pieni, tulokset ovat sattumanvaraisia. Tutkimuksen luotettavuuden varmistamiseksi on huolehdittava siitä, että otos edustaa koko tutkittavaa perusjoukkoa. (Heikkilä 2004, 30.)

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta parantaa tutkijan tarkka selostus tutkimuksen toteuttamisesta. Esimerkiksi haastattelututkimuksessa kerrotaan olosuhteista ja paikoista, joissa aineistot kerättiin. Tärkeää on kertoa myös haastatteluihin käytetty aika, mahdolliset häiriötekijät, virhetulkinnat haastattelussa ja tutkijan oma itsearviointi tilanteesta. (Hirsjärvi ym. 2009, 231–233.)

Nykyisille opiskelijoille tehdyn tutkimuksen validiteettia puoltaa valittu tutkimusmenetelmä, joka sopii suurelle kohderyhmälle suunnattuun tutkimukseen. Valittu tutkimusmenetelmä oli halpa, vaivaton ja nopea. Kyselylomakkeen suunnitteluun osallistui sekä opinnäytetyökoordinaattoreita että muutamia opiskelijoita. He testasivat lomakkeen ennen sen lähetystä ja opinnäytetyökoordinaattorit hyväksyivät sen. Kysely lähetettiin opiskelijoiden sähköposteihin. Koska kohderyhmä koostui henkilöistä, joilla on oletettavasti tietotekniikan osaamista, heidät pitäisi olla helppo tavoittaa. Sähköiseen tutkimukseen saattaa kuitenkin liittyä ongelmia, joita on vaikea selvittää. Kysymyksiä saatettiin ymmärtää väärin tai vastausvaihtoehdot olivat puutteellisia, minkä vuoksi jotkut vastasivat vain jotain, jotta pääsivät eteenpäin tai jättivät kyselyn kesken. Esimerkiksi ei ole varmuutta siitä, mitä opiskelijat ajattelivat käsitteiden ”asiantuntijuus” tai ”asiantuntija” tarkoittavan.

Koko Haagan toimipisteen vastausprosentiksi saadaan noin 14 %, kun sähköpostin odotetaan saaneen noin 480 Haagan toimipisteen opiskelijaa ja vastauksia saatiin 67 kappaletta. Vastausprosentti jäi aika pieneksi, mihin voi olla osasyynä se, että tutkimuksessa ei käytetty palkintoa houkuttimena vastaamiseen. Lisäksi sähköisiä kyselylomakkeita lähetetään nykyään niin paljon, että niiden tehokkuus on laskenut. Alun perin tarkoituksena oli täydentää tutkimusta alumneille suunnatulla samanlaisella kyselyllä, mutta juuri alhainen vastausprosentti opiskelijoiden kyselyssä oli syy siihen, että alumneja päädyttiin haastattelemaan kyselyn sijaan.

Mittaristolla eli kyselylomakkeella saatiin mitattua sitä, mitä tutkimuksessa olikin tarkoitus mitata, koska lomakkeen suunnitteluun ja hiomiseen käytettiin paljon aikaa ja se oli hyväksytty opinnäytetyöprosessin ammattilaisilla eli opinnäytetyökoordinaattoreilla. Tämä puoltaa tutkimuksen validiutta, mutta toisaalta alhainen vastausten määrä (67) ei. Tutkimusta voidaan kuitenkin pitää luotettavana, sillä otos (480 opiskelijaa) oli edustava joukko perusjoukosta (720, laskettu aloituspaikkojen määrän perusteella). Näin voidaan minimoida tutkimustulosten sattumanvaraisuus. Tutkimustulokset tulivat suoraan Webropolista Excel-ohjelmaan ja analysoitiin PASW Statistics 18 -ohjelmalla, minkä vuoksi mittaus- eikä käsittelyvirheitä pitäisi tutkimuksessa olla.

Haastattelut toteutettiin teemahaastatteluina, joten muoto oli melko vapaa. Kysymykset pyrittiin esittämään johdattelematta haastateltavaa. Kuten edellä viitattiin, haastattelu koettiin parhaaksi tavaksi tavoittaa halutut alumnit. Sainkin aika nopealla tahdilla vastauksia haastattelupyyntöihin. Vain yksi, keittiömestaripuolelta valmistunut alumni jätti vastaamatta. Tämä oli harmillista siinä mielessä, että pystyin haastattelemaan vain yhtä hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelmasta valmistunutta, kun tavoitteena oli kaksi. Lisäksi kyselyssä ei ollut eritelty kolmea Haagan koulutusohjelmaa, vaan hotelli- ja ravintola-alan ja hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohdon koulutusohjelmien vastaukset oli yhdistetty. Olisi ollut hyvä tietää myös keittiömestariopiskelijoiden vastaukset ja vertailla niitä muiden koulutusohjelmien kanssa. Haastattelujen keskimääräinen kesto oli vain 12 minuuttia, mikä viittaa siihen, että haastattelut jäivät liian pinnallisiksi. Haastatteluja olisi ollut hyvä tehdä enemmänkin, mutta aika ei riittänyt. Koska tässä tutkimuksessa haastateltiin vain kuutta alumnia, ei tuloksia voi yleistää koskemaan koko alumnijoukkoa.

6.2 Tietoperustan ja empirian suhde

Kaikki haastateltavat olivat tehneet opinnäytetyönsä toimeksiantona. Kyselyn tuloksista puolestaan käy ilmi, että vain 70 %:lla vastaajista oli opinnäytetyöllensä toimeksiantaja, kun tavoite HAAGA-HELIAssa on 75 %. Haastateltavista puolet oli saanut toimeksiannon omalta työpaikaltaan, kuten myös kyselyn vastaajista (46 %).

Luvussa 2.1 asiantuntijuutta määriteltiin eri tavoin, joista yksi oli se, että asiantuntijuuden pohjan muodostaa koulutuksen aikana hankittu muodollinen tieto ja käytännön kokemuksen kautta muodostunut käytännöllinen tieto. Kahdessa alumnihaastattelussa nousi esiin tämä asia, kun keskustelimme siitä, antoiko opinnäytetyö valmiudet toimia asiantuntijatehtävissä. Kaksi alumnia oli siis sitä mieltä, että asiantuntijuus vaatii paljon enemmän käytännön kokemusta ja lisää perehtymistä aiheeseen. Selkeä enemmistö kyselyn vastaajista ei uskonut opinnäytetyön antavan valmiuksia toimia asiantuntijatehtävissä tulevaisuudessa. Kyselyn vastaajilla ei sen sijaan tuntunut olevan selvää mielipidettä siitä, voiko opinnäytetyön tekemisen jälkeen olla opinnäytetyön aiheen asiantuntija. Alumnit kertoivat jonkinlaisen ”asiantuntijuuden hipun” syntyneen, mutta sitä ei työelämässä pystytty hyödyntämään.

Kyselyn perusteella opiskelijat eivät usko, että opinnäytetyö tukee työllistymistä. Alumnit ovat tässä asiassa samaa mieltä kuin nykyiset opiskelijat. Yksikään alumni ei maininnut, että opinnäytetyön arvosana tai aihe olisi vaikuttanut mitenkään työllistymiseen valmistumisen jälkeen. Tämä tutkimustulos on ainakin ristiriidassa luvussa 2.3 käsitellyn Frilander-Paavilaisen väitöskirjan tutkimuksen kanssa, jonka mukaan yritykset käyttävät opinnäytetyötä työntekijärekrytoinnin välineenä.

Luvussa 3.2 käsiteltiin opinnäytetyöprosessia Haagan toimipisteessä. Haagassa tavoitteena on se, että opinnäytetyön teon aikana opiskelija kehittää tiedonhankintataitoaan, ongelmanratkaisukykyään ja tiedon kriittistä arviointiaan. Kahdessa alumnihaastattelussa mainittiin juuri nämä taidot, kun keskusteltiin siitä, mitkä taidot kehittyivät opinnäytetyötä tehdessä. Tavoitteena Haagan opinnäytetyöprosessissa on myös se, että opiskelija voi hyödyntää työtään tulevissa tehtävissään. Peilattaessa tätä asiaa alumnihaastatteluihin, voidaan taaskin todeta vain kahden alumnin hyödyntäneen opinnäytetyötään työtehtävissä. Myös enemmistö kyselyn vastaajista ei uskonut, että opinnäytetyön aiheella on vaikutusta tulevaisuuden työtehtäviin.

Ammatillinen kasvu mainitaan myös Haagan opinnäytetyöprosessin tavoitteissa ja se näyttääkin toteutuvan tämän tutkimuksen perusteella. Vain yksi alumni ei osannut sanoa, miten opinnäytetyö oli tukenut omaa ammatillista kehittymistä. Kaikkien muiden mielestä kehitystä oli tapahtunut. Myös nykyisistä opiskelijoista yli puolet uskoo, että opinnäytetyö tukee ammatillista kehittymistä, vaikka opinnäytetyön ei uskottu tukevan työllistymistä.

6.3 Johtopäätökset

Kyselyn tulosten mukaan opiskelijat pitävät toimeksiantajan tukea tärkeänä opinnäytetyöprosessin aikana. Kun aiheesta keskusteltiin alumnien kanssa, tuli ilmi, että tukea ja ohjausta oli kyllä saatu, mutta palautetta ei niinkään. Kolmen alumnin työt olivat selkeästi hyödyllisiä toimeksiantajayrityksille, kun taas muiden kolmen ei. Mielestäni luvussa 2.2 kuvattu kolmikantayhteistyö opiskelijan, ohjaajan ja toimeksiantajan välillä toimi siis melko hyvin puolessa haastateltavien opinnäytetöissä. Tähän liittyy mielestäni myös

opiskelijan omat kiinnostuksen kohteet; kun aihe oikeasti kiinnostaa, voi opinnäytetyö olla laadukas ja toimeksiantaja hyötyä siitä. Jotta työelämäläheisyys saataisiin näkyviin Haagan opinnäytetyöprosessiin vielä vahvemmin, pitäisi kolmikantayhteistyötä parantaa.

Kolmikantayhteistyö opiskelijan, ohjaajan ja toimeksiantajan välillä on aloitettava varhain opinnäytetyöprosessin alussa. Helposti opiskelija saa liian erillistä ohjausta Haagas-
sa ja työelämässä. Kaikkien kolmen osapuolen olisi hyvä kokoontua yhteiseen suunnittelupalaveriin, jossa päätettäisiin lopullinen opinnäytetyön aihe ja tavoitteet. Näin jokaisella osapuolella olisi selkeä näkemys opinnäytetyöprosessista. Alumnit kaipaavat myös lisää palautetta työstään toimeksiantajaltaan, joten opinnäytetyöprosessin lopussa olisi puolestaan hyvä pitää palautekeskustelu opiskelijan, ohjaajan ja toimeksiantajan kanssa. Sekä suunnittelu- että palautepalavereissa voitaisiin apukehyksenä käyttää luvussa 2.2 esitettyä kuviota työelämäläheisestä opinnäytetyöstä kolmikantayhteistyönä, sillä se kir-
kastaisi kaikille osapuolille omat roolinsa prosessissa.

Työelämä odottaa opinnäytetöiltä innovatiivisuutta, kun taas opiskelija haluaa löytää itseään kiinnostavan aiheen. Jos opinnäytetyön aiheen löytäminen on hankalaa ja opiskeluaika lähenee loppuaan, kuten yhdestä alumnihaastattelusta tuli ilmi, voi opiskelija usein tyytyä vain ”helppoon, mennään sieltä mistä aita on matalin” -aiheeseen. Tällöin innovatiivisuus ei toteudu. Voidaankin miettiä sellaista vaihtoehtoa, jossa opinnäytetyö aloitetaan jo hyvissä ajoin opiskelun alussa, vaikka jo ensimmäisenä opiskeluvuonna. Opinnäytetyö ei jäisi irralliseksi, opintojen loppuvaiheen työksi, joka usein opiskelijoilla ”roikkuu”, vaan opiskelija alkaisi perehtyä projektiin jo hyvissä ajoin. Tämän tutkimuksen perusteella opinnäytetyö on tällä hetkellä vain keino saattaa opinnot loppuun, mutta ehkä tällä tavalla opinnäytetyö voisi olla myös oiva ponnistuskivi työelämään.

Opinnäytetyön työelämäläheisyyden perustana on kuitenkin se, että opinnäytetyö tehdään toimeksiantona. Jotta toimeksiantaja löytyisi, pitää ammattikorkeakoulun opinnäytetyö tehdä tunnetuksi työelämässä, jossa opinnäytetyön merkityksestä ja tavoitteista ei välttämättä olla selvillä.

Lähteet

Ammattikorkeakoululaki (351/2003).

Asetus ammattikorkeakouluista (352/2003).

Asetus ammattikorkeakouluopinnoista (256/1995).

Frilander-Paavilainen, E-L. 2005. Opinnäytetyö asiantuntijuuden kehittäjänä ammattikorkeakoulussa. Väitöskirja. Helsingin yliopiston kasvatustieteen laitoksen tutkimuksia 199. Helsingin yliopisto. Helsinki. Luettavissa: ethesis.helsinki.fi. Luettu: 15.3.2011.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010a. HAAGA-HELIA lukuina. Luettavissa: <http://www.haaga-helia.fi/fi/tietoa-haaga-heliasta/haaga-helia-lyhyesti/haaga-helia-lukuina>. Luettu: 15.12.2011.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010b. Suomen koulutusjärjestelmä. Luettavissa: <http://www.haaga-helia.fi/fi/opinto-opas/yleista-haaga-heliasta/suomenkoulutusjarjestelma>. Luettu: 15.9.2011.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010c. Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyön sisältö ja menetelmät. Opiskelijan Extranet. Opiskelu. Ohjeet. Opinnäytetyö. Luettavissa: <http://www.haaga-helia.fi/>. Luettu: 20.9.2011.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010d. HAAGA-HELIAN juuret. Luettavissa: <http://www.haaga-helia.fi/fi/tietoa-haaga-heliasta/haaga-helian-juuret>. Luettu: 14.9.2011.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010e. Tietoa HAAGA-HELIAsta. Luettavissa: <http://www.haaga-helia.fi/fi/tietoa-haaga-heliasta/haaga-helia-lyhyesti>. Luettu: 14.9.2011.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010f. Hotelli- ja ravintola-ala. Luettavissa: <http://www.haaga-helia.fi/fi/koulutus-ja-hakeminen/tutkintokoulutus/hotelli-ja-ravintola-ala>. Luettu: 15.9.2011.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010g. Matkailuala. Luettavissa: <http://www.haaga-helia.fi/fi/koulutus-ja-hakeminen/tutkintokoulutus/matkailu>. Luettu: 15.9.2011.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010h. Noudatettavat normit. Luettavissa: http://www.haaga-helia.fi/fi/opinto-opas/yleista-haaga-heliasta/noudatettavat_normit. Luettu: 15.9.2011.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010i. Opinnäytetyöseminaari. Luettavissa: <http://www.haaga-helia.fi/fi/courses/rh/ron7rh001a.html>. Luettu: 19.9.2011.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010j. Opinnäytetyö. Luettavissa: <http://www.haaga-helia.fi/fi/courses/rh/ron7rh001b.html>. Luettu: 20.9.2011.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu a. Opinnäytetyö Haagassa. Opiskelijan Extranet. Yksiköt. Hotelli-, ravintola- ja matkailualan koulutusyksikkö. Opinnäytetyö. Luettavissa: <http://www.haaga-helia.fi/fi>. Luettu: 19.9.2011.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu b. Kypsyysnäyte. Opiskelijan Extranet. Opiskelu. Ohjeet. Opinnäytetyö. Kypsyysnäyte. Luettavissa: <http://www.haaga-helia.fi/>. Luettu: 4.10.2011.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu c. Opinnäytetyöprosessi. Opiskelijan Extranet. Opiskelu. Ohjeet. Opinnäytetyö. Luettavissa: <http://www.haaga-helia.fi/>. Luettu: 7.10.2011.

Heikkilä, T. 2004. Tilastollinen tutkimus. 5. painos. Edita Prima Oy. Helsinki.

- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15., uudistettu painos. Tammi. Helsinki.
- Holopainen, M. & Pulkinen, P. 2008. Tilastolliset menetelmät. 5.–6. painos. WSOY Oppimateriaalit Oy.
- Jolkkonen, A. 2007. Missä on opinnäytetyöprosessin laatu? Teoksessa Toljamo, M. & Vuorijärvi, A. (toim.). Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö kehittämiskohteena. Käytännön kokemuksia ja perusteltuja puheenvuoroja, s. 12–19. Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Oulu. Luettavissa: <http://www.oamk.fi/opinnaytehanke/docs/opinnaytetyokirja.pdf>. Luettu: 12.9.2011.
- Kinnunen, P. 2011. Oppimista työelämän kanssa. Teoksessa Laitinen-Väänänen, S., Vanhanen-Nuutinen, L. & Hyvönen, U. (toim.). Askelmerkkejä työelämäkumppanuuteen. Osaamisen kehittäminen ammattikorkeakouluissa, s. 12–13. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Jyväskylä. Luettavissa: http://www.haagahelia.fi/fi/aokk/julkaisut/julkaisuliitteet/Julkaisu_KOHO.pdf. Luettu: 15.11.2011.
- Kotimaisten kielten tutkimuskeskus 1995. Suomen kielen perussanakirja. Ensimmäinen osa A–K. 3. painos. Painatuskeskus Oy. Helsinki.
- Laitinen-Väänänen, S., Vanhanen-Nuutinen, L. & Vanha-aho, M. 2011. Yhteistyö ammattikorkeakoulun kanssa: Työelämän näkökulma. Teoksessa Laitinen-Väänänen, S., Vanhanen-Nuutinen, L. & Hyvönen, U. (toim.). Askelmerkkejä työelämäkumppanuuteen. Osaamisen kehittäminen ammattikorkeakouluissa, s. 24–41. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Jyväskylä. Luettavissa: http://www.haagahelia.fi/fi/aokk/julkaisut/julkaisuliitteet/Julkaisu_KOHO.pdf. Luettu: 15.11.2011.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö a. Ammattikorkeakoulutus ja sen kehittäminen. Luettavissa: <http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/?lang=fi>. Luettu: 14.9.2011.

Opetus- ja kulttuuriministeriö b. Opiskelu ja tutkinnot ammattikorkeakouluissa. Luettavissa:

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/opiskelu_ja_tutkinnot/?lang=fi. Luettu: 30.3.2011.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2009. Ammattikorkeakoulujen sopimuskauden 2010–2012 tuloksellisuusrahoituksen palkitsemiskriteerit ja tuloksellisuusmittaristo. Luettavissa:

http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/hallinto_ohjaus_ja_rahoitus/tavoitesopimusneuvotteluja_koskevat_ohjeet/Liitteet/AMK_ohjekirje_2010_Liite_3_2010_AMK-tuloksellisuusmittarit_2010-2012.pdf. Luettu: 17.11.2011.

Oulun seudun ammattikorkeakoulu 2005. Opinnäytetöiden kehittäminen. Valtakunnallinen verkostohanke vuosina 2004–2006. Luettavissa:

http://www.oamk.fi/opinnaytehanke/docs/tyoseminaari_helsinki/tyopaperi_uusin.pdf. Luettu: 3.11.2011.

Rissanen, R. 2007. Työelämäyhteistyö ja kumppanuus opinnäytetyössä. Teoksessa Toljamo, M. & Vuorijärvi, A. (toim.). Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö kehittämiskohdeena. Käytännön kokemuksia ja perusteltuja puheenvuoroja, s. 104–111. Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Oulu. Luettavissa:

<http://www.oamk.fi/opinnaytehanke/docs/opinnaytetyokirja.pdf>. Luettu: 12.9.2011.

Stenström, M.-L., Laine, K. & Valkonen, S. 2004. Ammattikorkeakoulusta valmistuneiden sijoittuminen työelämään. Teoksessa Tynjälä, P., Välimaa, J. & Murtonen, M. (toim.). Korkeakoulutus, oppiminen ja työelämä, s. 109–125. Opetus 2000. PS-kustannus. Jyväskylä.

Taanila, A. 2011. Määrällisen aineiston kerääminen. Luettavissa: <http://myy.haaga-helia.fi/~taaak/t/suunnittelu.pdf>. Luettu: 25.10.2011.

Toljamo, M. & Vuorijärvi, A. 2007. Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö kehittämis-kohteena. Käytännön kokemuksia ja perusteltuja puheenvuoroja. Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Oulu. Luettavissa:

<http://www.oamk.fi/opinnaytehanke/docs/opinnaytetyokirja.pdf>. Luettu: 24.3.2011.

Tynjälä, P., Kekäle, T. & Heikkilä, J. 2004. Työelämälähtöisyys koulutuksessa. Teoksessa Okkonen, E. (toim.). Ammattikorkeakoulun jatkotutkinto – toteutuksia ja kokemuksia, s. 6–15. Hämeen ammattikorkeakoulu. Hämeenlinna.

Vanhanen-Nuutinen, L. & Laitinen-Väänänen, S. 2011. Työelämäyhteistyön ja työelämäkumppanuuden lähtökohtia. Teoksessa Laitinen-Väänänen, S., Vanhanen-Nuutinen, L. & Hyvönen, U. (toim.). Askelmerkkejä työelämäkumppanuuteen. Osaamisen kehittäminen ammattikorkeakouluissa, s. 18–23. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Jyväskylä. Luettavissa: http://www.haaga-helia.fi/fi/aokk/julkaisut/julkaisuliitteet/Julkaisu_KOHO.pdf. Luettu: 15.11.2011.

Vesterinen, M.-L. 2002. Ammatillinen harjoittelu osana asiantuntijuuden kehittymistä ammattikorkeakoulussa. Väitöskirja. Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research 196. Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä.

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake

Opinnäytetyöprosessi opiskelijan näkökulmasta

1.

Oletko aloittanut jo opinnäytetyön tekemisen?

- En
 Kyllä, teen tällä hetkellä opinnäytetyötä
 Kyllä ja opinnäytetyöni on jo valmis, mutta en ole vielä valmistunut

→ En -vastaajille:

2.

Oletko miettinyt opinnäytetyöllesi aihetta?

- Kyllä En

3.

Milloin haluaisit aloittaa opinnäytetyön tekemisen?

1. lukuvuonna 2. lukuvuonna 3. lukuvuonna 4. lukuvuonna En osaa sanoa

4.

Tiedätkö miten opinnäytetyöprosessi aloitetaan?

- Kyllä En

5.

Oletko tutustunut jo Opiskelijan Extranetin opinnäytetyösivustoon?

- Kyllä En

6.

Valitse kultakin riviltä mielipidettäsi vastaava kohta.

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
a) Opinnäytetyö ahdistaa/pelottaa minua	☐	☐	☐	☐	☐
b) Haluaisin enemmän tietoa amk-tason opinnäytetöistä	☐	☐	☐	☐	☐
c) Haluaisin enemmän tietoa opinnäytetyöprosessista	☐	☐	☐	☐	☐
d) Koen opinnäytetyön stressaavana	☐	☐	☐	☐	☐
e) Opinnäytetyö tulisi voida toteuttaa myös vaihtoehtoisilla tavoilla	☐	☐	☐	☐	☐
f) Opinnäytetyöstä saa tarpeeksi opintopisteitä (15 op = 400 h, ylempi amk 30 op)	☐	☐	☐	☐	☐

7. **Aloittamiseen liittyvät asiat**

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
a) Aiheen löytäminen on helppoa	☐	☐	☐	☐	☐
b) Toimeksiantajan löytäminen on helppoa	☐	☐	☐	☐	☐
c) Opinnäytetyön aloittaminen pelottaa minua	☐	☐	☐	☐	☐
d) Koen opinnäytetyön aloittamisen haastavana	☐	☐	☐	☐	☐
e) Opinnäytetyöseminaarit ovat hyödyllisiä	☐	☐	☐	☐	☐

8. **Työstämiseen liittyvät asiat**

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
a) Koen opinnäytetyön tekemisen hyödylliseksi sen nykyisessä muodossa	☐	☐	☐	☐	☐
b) Odotan opinnäytetyön tekemisen olevan mieluisaa	☐	☐	☐	☐	☐
c) Koen opinnäytetyön tekemisen taakkana	☐	☐	☐	☐	☐
d) Opinnäytetyön laajuus (40 - 60 sivua + liitteet) on sopiva	☐	☐	☐	☐	☐
e) Opinnäytetyön tekemiseen aion varata kalenteristani aikaa	☐	☐	☐	☐	☐
f) Opinnäytetyön tekemisessä aion käyttää ammattikorkeakoulussa oppimiani tietoja ja taitoja	☐	☐	☐	☐	☐
g) HH:n ohjeistukset sanelevat ulkoasun ja rakenteen liian tarkasti	☐	☐	☐	☐	☐
h) Toimeksiantajan tuki tekemisen aikana on tärkeää	☐	☐	☐	☐	☐
i) Pidän hyödyllisenä, että saan palautetta opinnäytetyöstäni myös muilta samassa vaiheessa olevilta opiskelijoilta	☐	☐	☐	☐	☐

9. **Opinnäytetyön tekemisen aikana toivoisin saavani tukea seuraaviin:**

	Erittäin vähän	Melko vähän	En vähän enkä paljon	Melko paljon	Erittäin paljon
a) Aiheen löytämiseen	☐	☐	☐	☐	☐
b) Toimeksiantajan löytämiseen	☐	☐	☐	☐	☐
c) Prosessin alussa työn suunnitteluun	☐	☐	☐	☐	☐
d) Rajauksiin	☐	☐	☐	☐	☐
e) Tietoperustan löytämiseen	☐	☐	☐	☐	☐
f) Aineiston keräämiseen	☐	☐	☐	☐	☐
g) Aineiston analyysiin	☐	☐	☐	☐	☐
h) Tiedonhakuun	☐	☐	☐	☐	☐
i) Kirjoittamiseen	☐	☐	☐	☐	☐

10. **Hyöty työelämään siirtymisen kannalta/oppimisen arviointi**

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
a) Opinnäytetyö tukee ammatillista kehittymistäni	☐	☐	☐	☐	☐
b) Opinnäytetyö tukee työllistymistäni	☐	☐	☐	☐	☐
c) Opinnäytetyön aiheella on vaikutusta tulevaisuuden työtehtäviini	☐	☐	☐	☐	☐
d) Opinnäytetyön tekemisen jälkeen olen opinnäytetyöni aiheen asiantuntija	☐	☐	☐	☐	☐
e) HAAGA-HELIAN opinnäytetöitä arvostetaan työelämässä	☐	☐	☐	☐	☐
f) Opinnäytetyö antaa minulle valmiudet toimia asiantuntijatehtävissä tulevaisuudessa	☐	☐	☐	☐	☐
g) Opinnäytetyön arvosanalla ei ole minulle väliä	☐	☐	☐	☐	☐
h) Valmiin työn esittäminen on tärkeää	☐	☐	☐	☐	☐

11. **Millaisia vaihtoehtoisia tapoja opinnäytetyön toteutukseen voisi mielestäsi olla?**

12. **Muita mietteitä ja toiveita opinnäytetyöhön liittyen**

13. **Mikä on mielestäsi tehokkain tapa jakaa tietoa opinnäytetyöstä ja opinnäytetyöprosessista? Valitse korkeintaan kaksi tapaa listalta.**

- Erilliset infotilaisuudet
- Opintojaksojen luennot
- Opiskelijan extranet
- Opintojen ohjaajien tiedotteet/tapaamiset
- Sähköposti
- Muu tapa, mikä?

→ Taustakysymyksiin

→ Kyllä, teen tällä hetkellä opinnäytetyötä -vastaajille:

14. **Missä vaiheessa työtäsi olet tällä hetkellä?**
- Olen vasta työn alussa, suunnitteluvaihe
 - Kirjoitan työtä, työstäminen
 - Työni on lähes valmis, viimeistelyvaihe
15. **Teetkö opinnäytetyön**
- Yksin
 - Parityönä
 - Ryhmätyönä
16. **Onko opinnäytetyösi**
- Tutkimustyyppinen
 - Produktityyppinen
 - En osaa sanoa
17. **Teetkö opinnäytetyötäsi (voit valita useamman vaihtoehdon)**
- Päätoimisesti
 - Opintojen ohella
 - Työn ohella
 - Työharjoittelun ohella
 - Muuten, miten?
18. **Onko sinulla toimeksiantajaa työllesi?**
- Kyllä
 - Ei

→ Kyllä ja opinnäytetyöni on jo valmis, mutta en ole vielä valmistunut -vastaajille:

19. **Teitkö opinnäytetyön**

- Yksin Parityönä Ryhmätyönä

20. **Oliko opinnäytetyösi**

- Tutkimustyyppinen Produktiivinen En osaa sanoa

21. **Teitkö opinnäytetyötäsi (voit valita useamman vaihtoehdon)**

- Päätoimisesti
 Opintojen ohella
 Työn ohella
 Työharjoittelun ohella
 Muuten, miten?

22. **Oliko sinulla toimeksiantajaa työllesi?**

- Kyllä Ei

Jos oli toimeksiantaja -vastaajille:

23. **Miten löysit työllesi toimeksiantajan?**

- Omalta työpaikaltani
 Koulun Extranet-sivuilta
 Yrityksen Internet-sivuilta
 Kaverilta/luokkatoverilta
 Ilmoitustaululta
 Sukulaiselta
 Opettajalta
 Messuilta
 Muu, mistä?

24. **Tarjottiinko toimeksiantoa sinulle vai hankitko sen itse?**

- Tarjottiin
 Hankin sen itse

25. **Kuinka paljon sait käyttää työaikaasi opinnäytetyön tekemiseen?**

- En lainkaan
 Osittain, arvioi kuinka monta tuntia/viikko:
 Pystyin tekemään opinnäytetyön kokonaan työaikana
 Olin vapaalla töistäni (esim. opintovapaalla)

→ Jatkuu opinnäytetyötä tekeville ja sen valmiiksi saaneille:

26. **Valitse kultakin riviltä mielipidettäsi vastaava kohta.**

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
a) Opinnäytetyö ahdistaa/pelottaa minua	☐	☐	☐	☐	☐
b) Ennen opinnäytetyön aloittamista olisin halunnut enemmän tietoa amk-tason opinnäytetöistä	☐	☐	☐	☐	☐
c) Ennen opinnäytetyöni aloittamista olisin halunnut enemmän tietoa opinnäytetyöprosessista	☐	☐	☐	☐	☐
d) Koen opinnäytetyön stressaavana	☐	☐	☐	☐	☐
e) Opinnäytetyö tulisi voida toteuttaa myös vaihtoehtoisilla tavoilla	☐	☐	☐	☐	☐
f) Opinnäytetyöstä saa tarpeeksi opintopisteitä (15 op = 400 h, ylempi amk 30 op)	☐	☐	☐	☐	☐

27. **Aloittamiseen liittyvät asiat**

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
a) Aiheen löytäminen oli helppoa	☐	☐	☐	☐	☐
b) Toimeksiantajan löytäminen oli helppoa	☐	☐	☐	☐	☐
c) Opinnäytetyön aloittaminen pelotti minua	☐	☐	☐	☐	☐
d) Koin opinnäytetyön aloittamisen haastavana	☐	☐	☐	☐	☐
e) Opinnäytetyöseminaarit ovat hyödyllisiä	☐	☐	☐	☐	☐

28. Työstämiseen liittyvät asiat

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
a) Koen opinnäytetyön tekemisen hyödylliseksi sen nykyisessä muodossa	☐	☐	☐	☐	☐
b) Koen opinnäytetyön tekemisen mieluisana asiana	☐	☐	☐	☐	☐
c) Koen opinnäytetyön tekemisen taakkana	☐	☐	☐	☐	☐
d) Opinnäytetyön laajuus (40 - 60 sivua + liitteet) on sopiva	☐	☐	☐	☐	☐
e) Olen varannut opinnäytetyön tekemiseen tarpeeksi aikaa	☐	☐	☐	☐	☐
f) Opinnäytetyön tekemisessä käytän ammattikorkeakoulussa oppimiani tietoja ja taitoja	☐	☐	☐	☐	☐
g) Opinnäytetyön tekemistä tukevat kurssit ovat hyödyllisiä	☐	☐	☐	☐	☐
h) Toimeksiantajan tuki tekemisen aikana on tärkeää	☐	☐	☐	☐	☐
i) Extranetin opinnäytetyösivuston materiaali tukee hyvin tekemistä	☐	☐	☐	☐	☐
j) Opinnäytetyön tekeminen on helpompaa kuin etukäteen luulin	☐	☐	☐	☐	☐
k) Pidän hyödyllisenä, että saan palautetta opinnäytetyöstäni myös muilta samassa vaiheessa olevilta opiskelijoilta	☐	☐	☐	☐	☐

29. Loppuvaiheen rutiinit / valmistuminen

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
a) Opponointi eli vertaisarviointi auttaa opinnäytetyön viimeistelyssä	☐	☐	☐	☐	☐
b) Pelkään etten valmistu, koska en saa opinnäytetyötä valmiiksi	☐	☐	☐	☐	☐
c) Loppuvaiheen rutiinit ovat epäselvät	☐	☐	☐	☐	☐

30. **Opinnäytetyön tekemisen aikana olen saanut/sain riittävästi tukea:**

	Täysin eri mieltä	Melko eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Melko samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
a) Aiheen löytämiseen	☐	☐	☐	☐	☐
b) Toimeksiantajan löytämiseen	☐	☐	☐	☐	☐
c) Prosessin alussa työn suunnitteluun	☐	☐	☐	☐	☐
d) Rajauksiin	☐	☐	☐	☐	☐
e) Tietoperustan löytämiseen	☐	☐	☐	☐	☐
f) Aineiston keräämiseen	☐	☐	☐	☐	☐
g) Aineiston analyysiin	☐	☐	☐	☐	☐
h) Tiedonhakuun	☐	☐	☐	☐	☐
i) Kirjoittamiseen	☐	☐	☐	☐	☐

31. **Hyöty työelämään siirtymisen kannalta/oppimisen arviointi**

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
a) Opinnäytetyö tukee ammatillista kehittymistäni	☐	☐	☐	☐	☐
b) Opinnäytetyö tukee työllistymistäni	☐	☐	☐	☐	☐
c) Opinnäytetyön aiheella on vaikutusta tulevaisuuden työtehtäviini	☐	☐	☐	☐	☐
d) Opinnäytetyön tekemisen jälkeen olen opinnäytetyöni aiheen asiantuntija	☐	☐	☐	☐	☐
e) HAAGA-HELIAN opinnäytetöitä arvostetaan työelämässä	☐	☐	☐	☐	☐
f) Opinnäytetyö antaa minulle valmiudet toimia asiantuntijatehtävissä tulevaisuudessa	☐	☐	☐	☐	☐
g) Opinnäytetyön arvosanalla ei ole minulle väliä	☐	☐	☐	☐	☐
h) Valmiin työn esittäminen on tärkeää	☐	☐	☐	☐	☐

32.

Nykyinen opinnäytetyön suositeltava aloitusajankohta on

- Liian aikainen Sopiva Liian myöhäinen

33.

Mitä säilyttämisen arvoista opinnäytetyöprosessissa on?

34.

Mitä kehitettävää opinnäytetyöprosessissa on?

35.

Millaisia vaihtoehtoisia tapoja opinnäytetyön toteutukseen voisi mielestäsi olla?

36.

Muita mietteitä ja toiveita opinnäytetyöhön liittyen

37.

Mikä on mielestäsi tehokkain tapa jakaa tietoa opinnäytetyöstä ja opinnäytetyöprosessista? Valitse korkeintaan kaksi tapaa listalta.

- Erilliset infotilaisuudet
 Opintojaksojen luennot
 Opiskelijan extranet
 Opintojen ohjaajien tiedotteet/tapaamiset
 Sähköposti
 Muu tapa, mikä?

Kaikille:

Taustakysymykset

38. **Sukupuoli?**

- Mies Nainen

39. **Syntymävuosi? (Anna muodossa 19XX, esim. 1989)**

40. **Toimipiste, jossa pääasiallisesti opiskelet?**

- Haaga Malmi Pasila Porvoo Vallila Vierumäki

41. **Opiskelen pääasiallisesti**

- Nuorten koulutusryhmässä (päiväryhmät)
 Aikuisten koulutusryhmässä (ilta- ja monimuotoryhmät)

42. **Mitä opiskelet?**

43. **Monta vuotta olet opiskellut HAAGA-HELIAssa? Tämä on**

1. vuosi
 2. vuosi
 3. vuosi
 4. vuosi
 yli 5. vuosi
 Olen jo valmistunut vuonna

Kiitos vastauksista!

Liite 2. Haagan kaikki alkuperäiset avoimet vastaukset

Mitä säilyttämisen arvoista opinnäytetyöprosessissa on?

- Seminaari on tässä muodossaan oikein hyvä. Ohjaavan opettajan tuki on tärkeää, joten yksi ohjaava opettaja on mielestäni oltava. Toisen työn opponointi kiinnittää huomiota oman työn viimeistelyyn ja auttaa ymmärtämään, kuinka tärkeää viimeistely on. Opponentilta saama palautte myös motivoi. Lisäksi minusta oli hyödyllistä käydä muiden esityksissä.
- opinnäytetyön ohjaus-kurssi on ehdoton. samoin ohjaavilta opettajilta saatava tuki ja ideat.
- sitä tukevat luennot.
- Opinnäytetyöseminaari
- Ohjeet opinnäytetyön ulkoasusta. Ohjaajan tuki.
- seminaari, kirjoituspajat, opinnäytetöiden toimeksiannot ilmoitustaululla
- Seminaarit ainakin ja kirjoituksen ohjaus.
- Opinnäytetyöseminaarit. Pakolliset opinnäytetöiden esitysten kuuntelut ja opponointi.
- Rakenne ja valmis pohja työlle ovat hyviä juttuja. Lisäksi opinnäytetyöseminaari on hyvä juttu ja kirjoituspajat.
- Opinnäytetyöseminaari
- Suhtaudun siihen hyvin kielteisesti, ja haluaisin, että nykymalliin olisi olemassa vaihtoehtoja. Siinä nykyisen prosessin voisi ylläpitää, mutta samalla antaa mahdollisuudet tehdä jotakin vaihtoehtoisista, jos itse niin toivoo.
- Opintojen aikatauluttaminen antaa evitä tulevaisuuteen.
- Seminaarit ihan loogisia.
- Kaikki opinnäytetyön tekemistä tukevat seminaarit, opetus ja kokoontumiset.
- Kirjoitustyöpajat, säännölliset tapaamiset koululla, varsinkin jos ei ole muita kursseja jäljellä, niin ettei työ pääse ”unohtumaan”

Mitä kehitettävää opinnäytetyöprosessissa on?

- opinnäytetyön ohjaaminen ei saisi olla opettajalle pakollista, koska silloin opettaja ei välttämättä ole motivoitunut ohjaamiseen ja motivoimiseen. Opettajien tulisi saada itse valita, haluaako ohjata töitä. Opinnäytetyöstä tehdään liian iso mörkö jo ennen sen aloittamista. Mielestäni opettajat voisivat luetuttaa runsaammin jo tehtyjä opinnäytetöitä kursseilla jo ensimmäisellä ja toisella vuosikurssilla. Lukemalla muiden tekemiä töitä, oman aiheen löytäminen voisi helpottua ja opparin ”mörkö-maine” ei saisi ylivaltaa. Itse koin hyödylliseksi, kun sain tehdä opparia täysipäiväisesti. Mielestäni sen merkitystä voisi painottaa opiskelijoille. Uskon, että yhtäjaksoinen työskentely ja ajan riittävyys vaikuttivat numerooni olennaisesti.
- opinnäytetyö kokonaisuutenaan on liian massiivinen sen antamaan hyötyyn nähden. 15 opintopistettä on vain hiluja kaikkeen aikaan nähden mitä oppariin oikeasti menee. koulun mäkikulmasta opparille laitetaan aivan liikaa painoa arvoa ja arvostusta, todellisessa elämässä ja työ-

elämässä asia ei kiinnosta ketään, eikä ole väliä mitä oppari on käsitellyt jos kuitenkin valmistus paperit vain on olemassa.

- netti voisi laittaa hypoteettisen aikajanan vähän konkreettisempaan, eli jos haluan valmistua 27.5. niin minun täytyy tehdä tämä asia siihen päivään mennessä ja tämä asia siihen päivään mennessä ja niin edelleen..! olisi pysäyttävämpi ja tajuaisi ajankulun ja sen käytön suunnittelun paremmin!
- Oppilaita pitää tukea ja auttaa aiheen löytämisessä. Kukaan opettaja ei ole lähestynyt minua tai ketään tuntemaani minkään aiheen tiimoilta tai yleensäkään liittyen opinnäytetöihin. Koko tämä taakka ja prosessi on oppilaan omalla vastuulla. Ei ihme jos valmistuminen on opinnäytetöistä kiinni.
- Selkeämpi linja opinnäytetyöseminaarin suorittamiseen (esim. tekstiohjaus osio tosi epäselvä), yhtenäinen linja kaikille ohjaajille palautteen antoon/arviointiin (tällä hetkellä tuntuu, että opastukseen/arviointiin vaikuttaa suuresti kuka on ohjaaja) ja opinnäytetyökoordinaattorin-ohjaajien väliset vastualueet (Haagassa) selkeämmäksi. Paljon kehitettävää!
- vähemmän kirjallista hommaa ja teoriaa, enemmän käytäntöä. ei koulu ole raporttien tekemistä ja niiden opettelua varten.
- liian paljon painotetaan sitä, että opinnäytetyöseminaarin alkaessa on JO oltava toimeksiantaja. Oikeastaan itse seminaarin aikana ymmärsin, mitä opinnäytetyö kaikkineen pitää sisällään. Siksi huomasin, että valintani opinnäytetyön aiheeksi oli väärä. Jos seminaariin kannustettaisiin enemmän, vaikka ei ole toimeksiantajaa, seminaari auttaisi paremmin löytämään opiskelijaa oikeasti kiinnostavan aiheen. Myös ajatus siitä, millaisen tutkimustyön (produktiivinen/kvantitatiivinen/kvalitatiivinen) haluaa tehdä, hahmottuisi paremmin. Seminaarissa ei tällä hetkellä kannusteta tarpeeksi opiskelijaa hankkimaan toimeksiantajan/valitsemaan aihe sen mukaan mikä OIKEASTI kiinnostaa – tämä on mielestäni kaikkein tärkein funktio sille, että opiskelija saa työnsä tehtyä ajallaan.
- Tulisi aloittaa aikaisemmin, erityisesti aiheen miettiminen ja valinta. Tulisi painottaa, että toimeksiantaja halutaan, muuten aihe on vaikea saada hyväksytyksi. Itsellä meni liikaa aikaa sopivan aiheen hyväksi saamiseen ja toimeksiantajan etsimiseen. Tämä pitkitti työn aloittamista turhaan ja seminaarin jälkeen eri aihe, joten seminaaria ei pystynyt kunnolla hyödyntämään. Aikaisempia opinnäytetöitä tulisi tutkia etukäteen ja työn arviointiin vaikuttavia kriteereitä ja tavoitteita tulisi käydä läpi paremmin.
- Olisi hyvä saada enemmän apua aiheen valintaan ja toimeksiantajien hankintaan.
- Opinnäytetyöseminaarin tunteja voisi vähentää, sillä nyt toistetaan samoja asioita. Tai sitten sisältöä tulee muuttaa. Opinnäytetyön suorittamistapoja voisi ehkä olla muitakin kuin 40 sivua tekstiä + suullinen esitys. Kirjoittamisen määrä voisi olla pienempi ja muun fyysisen toteuttamisen muoto joku muu kuin pp-esitys. Esim. tapahtuman järjestäminen.
- Mielestäni 15 op ei vastaa työn laajuutta, työn on valtava verrattuna tuohon opintopistemäärään, mikä on siis yhden jakson opintojen pistemäärää. Ohjaajien pitäisi toimia roolissaan paremmin ja kannustaa ennemminkin kuin sanoa ”sä et tästä varmaan mitään hyvää numeroa ole

hakemassa”. Itse olen pettynyt ohjauksen tasoon. Lisäksi rajaukset ja itse työn kirjoittaminen ovat jääneet hyvin vähäiselle huomiolle opastuksen suhteen. Mielestäni olisi hyvä keksiä jokin korvaava keino työlle, koska se on mielestäni hyvin yksipuolinen näyte opinnoista.

- Pitäisi saada sidottua enemmän työelämään.
- Se on suunnattu liian ahdasmielisesti vain tietäytyypisiä opiskelijoita varten. Ei se, että on heikko kirjoittaja, tarkoita, ettei alalla pärjäisi. Asiaa mitataan aivan liian suppeasti ja kaavoihin on kangistuttu. Olisi myös muistettava, että maailma ei ole nykyään läheskään samanlainen, kuin ennen vanhaan, ja opinnäytetyöprosessi ei tarjoa opiskelijalle nykyaikana muuta kuin päänvaivaa.
- Seminaarit voisivat olla jo ensimmäisenä opintovuonna, koska kenelläkin seminaari lahaa jäljessä, kun on jo aloittanut prosessin.
- Lisää tietoa ennen varsinaista opinnäytetyöseminaaria, sillä monelle ei ole selvää, että aihe tulee olla jo silloin valittuna, kuten myös toimeksiantaja. Tutkimusmenetelmien kurssi kaipaisi muokkausta tutkimusmenetelmiin keskittyväksi.
- Opparista pitäisi tehdä vähemmän pelottava! Alkuun pääseminen oli vaikeaa, kun ei saanut oikein mistään kiinni.
- Ei saa pelotella oppilaita, ja voi aloittaa jo niin aikaisin kuin haluaa. Suosittelen myös muutamien opinnäytetöiden luetuttamista opiskelijoilla, jotta heillä on asiasta parempi käsitys. Ja oikeasti luetuttamista, esim lue ja esittele yksi opinnäytetyö. Ei niitä muuten tule kenenkään luettua.

Millaisia vaihtoehtoisia tapoja opinnäytetyön toteutukseen voisi mielestäsi olla?

- Elinkeinossa tehtävä projekti
- mikä vain käy. lisää harjoitteluja lisää kursseja... jotain josta oikeasti olisi hyötyä, toisin kuin tästä
- Projektin toteutus
- en osaa sanoa. joku projekti koululle..?
- En osaa sanoa, ehkä tutkimukseenne myötä saatte ideoita.
- Ylimääräinen harjoittelujakso
- Työelämälähtöinen, jos on jo töissä jossain koulu voisi kannustaa tekemään opinnäytetyön omalle työpaikalle (jos tämä on oman alan työ totta kai)
- projekteja koulun taholta ehdotettuna
- Ryhmä opinnäytetyö eli ryhmässä enemmän kuin kaksi, tekijöitä voisi olla monilta eri aloilta
- töiden esittäminen ei tarvitsisi olla pakollista. voisi kannustaa enemmän toiminnallisiin opinnäytetöihin.
- Tapahtuman järjestäminen ja siitä raportointi, mutta lyhyemmässä muodossa. Kaikki meistä eivät ole lahjakkaita kirjoittajia.
- Esimerkiksi jokin näyttökoe. Vaikka syventävän harjoittelun lopussa olisi jokin näyttöpäivä ja siitä saisi numeron. (samanlaista käytetään mm. amiskassa) Portfolio johon kasattaisiin töitä ja kokemuksia matkan varrelta. Sellainen konkreettinen näkemys siitä mitä on oppinut.

- Esimerkiksi konkreettiset työt, alalla työskentely tms.
- Aikuisopiskelijoilla se voisi olla omaan työhön sidoksissa.
- Lyhyempi (kirjallinen) kirjallisuuskatsaus (vrt. yliopiston kandidityö) Jonkinlainen työnäyte (pidempään työelämässä olleilta)
- projektityylinen suoritustapa, opinnäytetyö koostuisi useista eri palikoista pitkällä aikajaksolla
- Vaikka eri kurssien suorittaminen tai lisä-työharjoittelu tai jokin muu, uusi tapa, jossa ei pääasiana raportin ulkoasu yms.
- Toivoisin, että opinnäytetyö voisi olla toiminnallinen näyttö, josta tehtäviin kirjallinen raportti. En tosin ole ihan varma, onko tämä nyt jo mahdollista toteuttaa näin.
- Perehtyminen johonkin tiettyyn osa-alueeseen opiskelemalla sitä (esim. yliopisto-opinnot).
- En osaa sanoa. projektityöt olisi minulle henk koht helpompia. Kävisin vaikka koko koulun kaksi kertaa jos vältyisin opparilta...

Muita mietteitä ja toiveita opinnäytetyöhön liittyen:

- Enemmän tukea hyvän tutkimusaiheen löytämiseen.
- koulussa on liian vähän tietokoneita käytössä keväällä ja syksyllä. osa tietokoneiluokista pitäisi avata opinnäytetyön ja muiden töidenkin tekijöille ruuhka-aikana. ne turhaan seisovat tyhjillään ja oppilaat seisovat paniikissa käytävällä kun ei löydy vapaata konetta missä kirjoittaa! ☹
- Kun kerran eletään tietotekniikan aikaa, paperisille lapuille opinnäytetyöprosessin suorituksista tulisi tehdä jotain. Tämä toimintatapa on suoraan ala-asteelta.
- Arviointikriteerit on todella epäselviä. Hieman on tuntunut kaverien saamat arvosanat ristiriitaisilta kun on vertailtu keskenään ja ohjaajat eivät ole perustelleet kunnolla niitä!
- Opinnäytetyö prosesseista sekä eri tavoista millä työn voi toteuttaa (produkti/kvantitatiivinen jne) tulisi informoida paljon paremmin!
- kun raporttipohjaa käytetään jo muissa jaksotehtävissä, opiskelijoiden tulisi saada työ takaisin kommentteineen. yleisesti työstä tuli yhteisarvosana, joka ei kerro missä raportin kohdissa onnistuttiin ja epäonnistuttiin. esim. oliko johdannot, tiivistelmät, yhteenvedot sellaisia kuin opinnäytetyössäkin vaadittaisiin.
- Mielestäni opparin pituutta ei saisi rajata noin absoluuttisesti. 1 hlö=40 sivua, 2hlö=60 sivua. Määrän pitäisi olla suuntaa antavia, eikä luoda stressiä opinnäytetyötä kirjoittavalle, joka on ehkä vasta sivulla 4.. ainahan laatu voittaa kuitenkin sivujen määrän. Entä onko lukihäiriöisiä huomioitu lainkaan? tekstin tuottaminen saati sitten teorian kirjoitus on aika paljon hankalampaa!
- Ärsyttää, että heti ensimmäisenä kouluvuotena opettajat jatkuvasti sanovat, että alkakaa miettiä jo aihetta opinnäytetyöhönne. Kuitenkin minkäänlaisia työkaluja ja opastusta siitä millainen aihe voisi olla ja miten sitä kannattaa lähteä etsimään ja kehittämään, ei anneta. Opinnäytetyö tuntuu ennemminkin taakalta kuin mahdollisuudelta päästä tutkimaan itseä kiinnostavaa aihetta.

- Opinnäytetyön aiheista ja koko prosessista voisi kertoa jo ensimmäisellä vuosikurssilla. Olen esim. kuullut puhuttavan opinnäytetyöseminaarista, mutten tiedä yhtään mitä se tarkoittaa.
- Yhdessä tekemistä pitäisi olla enemmän, ei opettajan vetämiä PP-sulkeisia. Seminaareissa voitaisiin ryhmä jakaa useampaan pienryhmään, esim. kolmen hengen ryhmiin. Ja ottaa jonkun ryhmän jäsenen opn-työ pienryhmän tarkasteltavaksi ja sparrattavaksi. Siten, että kaikkien halukkaiden työt käydään läpi. Ja jos ei halua omaa työnsä esitellä, voi toimia pelkästään sparraajaana.
- Tekstin asettelu vaatimukset: Paljonko jokainen opiskelija saa harmaita hiuksia sen takia että joku tietokone heittää tekstin asettelun häränperseelle?
- Nykyinen opinnäytetyö on suunnattu päiväopiskelijoiden mukaan jolloin siinä ei ole mitään joustomahdollisuuksia.
- Kävin opinnäytetyöseminaarin ennen vaihtoon lähtöä ja koin, että seminaari olisi ollut hyvä käydä työn aloittamisen kanssa samaan aikaan.
- Toivon, että selviäisin itse tästä prosessista, mutta en ole asiasta lainkaan varma.
- Opinnäytetyöstä tulisi antaa enemmän infoa niille, jotka alkavat suunnitella sitä, esim. kehen ottaa yhteyttä kun keksii jonkin idean, mutta ei tiedä onko se hyvä/miten sen rajaa. Myös opinnäytetyö aiheita tulisi olla paljon enemmän, koska aiheen keksiminen ”tuulesta temmattuina” on aivan älyttömän vaikeaa.
- Toivoisin, että oppari aiheita tarjottaisiin enemmän.
- Seuranta sitä kaipaaville, kaikki eivät kykene itsenäiseen työhön, vaan jäävät kotiin jumittamaan.

Liite 3. Haastattelun runko

Haastateltavan nimi

Valmistumisvuosi

Koulutusohjelma

Nykyinen työpaikka

Opinnäytetyön aihe

- Miten löysit aiheen opinnäytetyöllesi? Miksi valitsit kyseisen aiheen?
- Oliko opinnäytetyölläsi toimeksiantajaa?
- Oliko aihe työelämäläheinen?
- Oliko aiheen/toimeksiantajan löytäminen helppoa?

Yhteistyö toimeksiantajan kanssa

- Minkälaista oli yhteistyö toimeksiantajan kanssa?
- Saitko riittävästi tukea/ohjausta toimeksiantajalta?
- Miten opinnäytetyösi tuloksia/produktia hyödynnettiin yrityksessä?
- Mikä oli opinnäytetyösi merkitys yritykselle?
- Minkälaista palautetta sait valmiista työstä toimeksiantajalta?

Opinnäytetyön jälkeen

- Saitko työpaikan opinnäytetyösi toimeksiantajalta valmistumisen jälkeen?
- Miten opinnäytetyösi arvosana/aihe vaikutti työllistymiseesi valmistumisen jälkeen?
- Onko opinnäytetyön aiheella ollut vaikutusta työtehtäviin urallasi?
- Antoiko opinnäytetyö mielestäsi sinulle valmiudet toimia asiantuntijatehtävissä?
- Miten olet urallasi pystynyt hyödyntämään asiantuntijuutta, joka syntyi opinnäytetyötä tehdessä?
- Miten opinnäytetyö tuki mielestäsi omaa ammatillista kehittymistäsi?
- Mitkä taidot kehittyivät opinnäytetyötä tehdessä? Miten olet voinut hyödyntää näitä taitoja työelämässä?
- Arvostetaanko mielestäsi HAAGA-HELIAN opinnäytetöitä työelämässä?